

VAKIFLAR MEVZUATI

HURULUŞU / FAALİYETİ / DENETİMİ / VERGİLENDİRİLMESİ

HİDİR MENTEŞ
BASIDAY BAŞKAN YARDIMCISI

TALHA APAK
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

UĞUR BÜYÜKBALKAN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR
TÜRMOB GENEL BAŞKAN YARDIMCISI

TÜRMOB / TÜSES

VAKIFLAR MEVZUATI

KURULUŞU/FAALİYETİ/DENETİMİ/VERGİLENDİRİLMESİ

Hıdır MENTEŞ
BASİDAV
Başkan Yardımcısı

Talha APAK
Yeminli Mali Müşavir

Uğur BÜYÜKBALKAN
Yeminli Mali Müşavir
TÜRMÖB
Genel Başkan Yardımcısı

TÜRMÖB / TÜSES

Dizgi - Düzenleme

TÜRMOB

Basın - Yayın Servisi

ÖNSÖZ

Sosyal yaşamın gelişmesiyle birlikte toplum katmanları kendi aralarında çeşitli şekillerde demokratik sivil toplum örgütü oluşturmuşlardır. Bu örgütler günümüzde demokrasinin vazgeçilmez temel taşları niteliğindedir.

Sosyal olarak arzulanan hizmetleri kar elde etme niyeti olmaksızın sağlayan, ekonomik bir varlık olarak vakıflar kendine özgü bir mevzuat yapısına sahiptir.

Ülkemizde 1980 sonrası dönemde uygulanmakta olan ekonomik, sosyal ve mali politikalara ve teşviklere/bağlı olarak vakıflar gibi kar amacı gütmeyen kuruluşların sayıları ve boyutları yıldan yıla hızlı bir şekilde gelişmiştir.

Vakıfların gelişmelerini izlemek ve yönlendirmek ancak sağlıklı mali bilgiler elde etmekle mümkündür. Bu bilgileri sağlayan sistem ise, sağlıklı verilerle hazırlanmış muhasebe bilgileridir.

Vakıfların kuruluşu, faaliyeti, denetimi ve vergilendirilmesi ile ilgili bu çalışma konunun uzmanlarından BASİDAV Başkan Yardımcısı Hıdır Menteş, Yeminli Mali Müşavir Talha Apak ve TÜRMOB Genel Başkan Yardımcısı Yeminli Mali Müşavir Uğur Büyükbalkan tarafından hazırlanmıştır.

Vakıflar Mevzuatı ayrıntılı bir şekilde bu kitapta yer almıştır. Kitabın ilgililere faydalı olmasını diliyorum.

Mustafa ÖZYÜREK
TÜRMOB Genel Başkanı

GİRİŞ

Toplumlar, bulundukları çağın özelliklerine göre yaşantılarını toplumsal ve ekonomik olarak sürdürürken, o toplumu oluşturan bireyler de demokratik ve ekonomik örgütlenmelerini de çağa uygun olarak oluştururlar.

Bulunduğumuz çağ itibariyle toplumun katmanları kendi aralarında Dernek, Sendika, Oda, Birlik v.s. şekillerde demokratik sivil örgütlenmeler oluştururken, yine ekonomik düzlemde de kooperatif, sandık, vakıf vb. örgütlenmelerde bulunurlar.

Çağımızda ekonomik dayanışma için en önemli örgütlenme biçimin vakıflar oluşturmaktadır. Zira, sosyal güvenlik sisteminin ülkemizde yeterli olmaması nedeniyle kurulan sigorta ve emekli vakıfları bunların belirgin örnekleridir.

Günümüz Türkiye'sinde Osmanlı döneminden devam eden dini ve hayır vakıfları olduğu gibi, zaman içerisinde kurulan aile, sağlık, eğitim, kültür, çevre, yöresel, semt, emekli ve sigorta vakıfları, kamu yararına vakıflar ile sosyal dayanışma ve yardımlaşma vakıfları vb. vakıflar, sayıları ve mali güçleri bakımından toplumumuz içerisinde diğer sivil örgütlenmelerden daha önde yer almaktadır. Öyle ki; çağımızda vakıflar üçüncü bir sektör olarak telakki edilebilmektedir.

Vakıfların bu önemi itibariyle kuruluş, faaliyet ve denetimlerinin dayandığı mevzuatın çokluğu, karmaşıklığı ve yeterli olmaması nedeniyle günümüzde önemli zorluklarla karşı karşıya kalmaktadırlar.

T.C. Anayasa'sının 33. Türk Medeni Kanununun 73 ve devamı maddeleri ile Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzüğe dayanılarak kurulan Vakıflar; günümüzde iktisadi-sosyal ve siyasi yaşamın bir parçası olarak etkin bir şekilde yerini almıştır. İktisadi-sosyal ve siyasal yaşamın hareketli bir şekilde geliştiği ülkemizde Vakıfların artan önem ve etkinlikleri karşısında Vakıf mevzuatında da önemli deği-

şiklikler yapılarak kuruluş şartları, sorumlulukları ve denetim esasları belirlenmiştir, belirlenmeye de devam edilmelidir.

Ülkemizde iktisadi ve sosyal alanda kamu ve özel sektörden sonra üçüncü sektör olarak yerini alan vakıfların mevzuatının sıkça revize edilmesi ve ciddi denetim prosedürlerine tabi tutulması çağdaş bir ekonominin ve sosyal hayatın gereğidir.

Türk Medeni Kanununun 73.maddesinde Vakıf; "Başlı başına mevcudiyeti haiz olmak üzere, bir malın belli bir gayeye tahsisi" olarak tanımlanmaktadır. Vakıf olgusunun temelinde sosyal amaç olmakla birlikte günümüzde vakıflar gerek sosyal amaçlarını daha etkin yerine getirmeleri ve gerekse ekonomide etkin olmaları karşısında iktisadi işletmeler de kurarak ülke ekonomisi içerisinde önemli yer almıştır. Vakıfların kar amacı gütmeyen sosyal gayelerinin dışında iktisadi işletmeleri de kapsayarak genişlemeleri karşısında mevzuat ve denetimi de önem arz etmektedir.

Bu nedenle Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulan ve amaçları yönünden çeşitli türlere ayrılan yeni vakıflar ile özel vakıfların kuruluş, tesçil, faaliyet ve denetimi ile uygulamalarla ilgili mevzuat değişiklikleri ve mevcut düzenlemeler ortaya konularak uygulayıcılara yardımcı olmak amaçlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

VAKFIN TANIMI, TÜRLERİ VE KURULUŞU

A-VAKFIN TANIMI VE TÜRLERİ

Vakfın Tanımı:

Vakıf sözcüğü, osmanlı dilinde vakfetmek eyleminin oluşturduğu sonuç ve kurum olarak kullanılmış ve bugüne kadar da aynı anlamı sürdürmüştür. Vakfın hukuki anlamı ise bir malın kamu yararına özgülenmesi, alınıp satılmadan alıkonulmasıdır. Vakfetmede geri alma, süreyle kısıtlama yada yararlanmanın engellenmesi gibi koşullar geçerli bulunmamaktadır. Türk Medeni Kanunu'nun 73. maddesinde ise vakfın tanımı "Başlı başına bir varlığı olmak üzere bir malın belirli bir amaca özgülenmesi" biçimindedir.

Günümüzde vakıf tanımı ise; belirli amaçları gerçekleştirmek için mevzuatta belirtilen asgari miktardaki bir para ile buna eşit menkul veya gayrimenkulün bir gayeye tahsis edilmesidir.

Vakıf Türleri:

Vakıf türlerini Cumhuriyet dönemi öncesi ve sonrası olmak üzere iki ana kategoride belirtmek daha anlaşılır olacaktır. Zira Cumhuriyet dönemi öncesi kurulmuş olan vakıfların bundan sonra kurulmaları mümkün olmayacağı gibi, Cumhuriyet döneminde kurulmuş bazı vakıfların da daha önce örneklerini bulmak mümkün olamayacaktır.

Cumhuriyet öncesi kurulmuş bulunan vakıfların türleri;

-Özgülenen malın; taşınır veya taşınmaz olması, nitelikleri, mülkiyeti, yönetimi ve kiraya verilmeleri bakımından sınıflandırılabilir.

Cumhuriyet döneminde Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulan ve amaçları yönünden ayrılan yeni vakıflar ile özel vakıflar;

-Aile Vakıfları,

- Dinsel Vakıflar,
 - Çalıştıranlara ve İşçiler Yardım Vakıfları,
 - Sosyal Sigorta Vakıfları,
 - Yükseköğretim Vakıfları,
 - Kamuya Yararlı Vakıflar,
 - Kamusal Vakıflar,
 - Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları,
- şeklinde sınıflandırılabilir.

Günümüzde vakıflar, "Yeni Vakıf" türlerinden olup, Türk Medeni Kanununun 73. ve devamı maddeleri ile "Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzüğe" dayanılarak kuruluş, faaliyet denetimleri yapılmaktadır.

B-VAKFIN KURULUŞU

21.09.1997 Tarih 23117 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkındaki Tebliğ" ile 27.03.1998 tarih 23299 sayılı Resmi Gazetede bu tebliğin bazı maddelerini değiştiren hükümlerde, vakıfların kuruluş esasları belirtilmiştir. Buna göre,

1- Vakfın Kuruluşunda (Vakfeden) Aranacak Şartlar :

A- Affa uğramış olsalar bile;

a) Zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtekarlık, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları ve resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma suçlarından biriyle mahkum olanlar,

b) Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının birinci babında yazılı suçlardan

veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etmek suçlarından biriyle mahkum olanlar,

c) Türk Ceza Kanununun 312 nci maddesinin ikinci fıkrasında yazılı halkı; sınıf, ırk, dil, mezhep veya bölge farklılığı gözeterek, kin ve mezhep düşmanlığına açıkça tahrik etme suçlarıyla, aynı Kanunun 316, 317, 318 inci maddelerinde yazılı kalpazanlık suçlarından biriyle mahkum olanlar, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kapsamında bulunan suçlardan biriyle mahkum olanlar,

d) Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı fiilleri aynı Kanunun 537 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci fıkralarında yazılı fiilleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkum olanlar,

B- İşlediği herhangi bir suçtan dolayı ağır hapis veya taksirli suçlardan gayri suçlar için altı aydan fazla hapis cezasına mahkum olanlar, Vakıf kuramazlar.

Vakıf Kurucuları vakıf kurmak için

- a. Nüfus Cüzdanı suretini,
- b. İkametgah İlmühaberini,
- c. Yukarıda sayılan suçlardan mahkum edilmemiş olduğuna dair sabıkasızlık belgesini,
- d. Varsa çalıştıkları veya bağlı oldukları kurum ve kuruluşlardan temin edecekleri hizmet belgesini

İkişer nüsha halinde hazırlayarak 8 adet vesikalık fotoğrafla birlikte vakfın tescili telebiyle açılacak davada işbu tebliğ ekindeki örnek vakıf senetlerine uygun olarak noterlikçe düzenlenen vakıf senedi ile birlikte dava dilekçesi ekinde bir nüshası Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne gönderilmek üzere yetkili Mahkemeye verilir.

2. Vakıf Senedinde Bulunması Gereken Hususlar :

Vakıf senedinde vakfın adı ikametgah (merkez) adresi, vakfın gayesi, faaliyetleri, tahsis edilen mallar ve haklar, uzuvları (organları) ve teşkilatı gösterilir. (Örnek Vakıf Senedi EK:2 de yer almaktadır.)

A- Vakfın Adı :

Vakıf, kurucuların kişiliğinin dışında ayrı bir kişiliğe (tüzel kişiliğe) sahip olduğu için bu Vakfın benzerleri arasında ayırt edilebilmesi için bir adının bulunması zorunludur. Örneğin; Türk Eğitim Vakfı gibi.

Vakfedenin, objektif hüsnüniyet ve ahlak kurallarına uymak şartıyla Vakfa dilediği isimleri vereceği kabul edilmektedir. Türk, Türkiye, Milli, Cumhuriyet, Atatürk, Mustafa Kemal kelimeleri ile bunların baş ve sonlarına getirilen eklerle teşkil edilecek kelimelerin Derneklerin ismi olarak kullanılması Bakanlar Kurulu kararına bağlı tutulmasına rağmen, Vakıflar bakımından böyle bir uygulama öngörülmemiştir. Bu halde objektif hüsnüniyet kuralına aykırı düşmemek şartıyla bu isimlerin Vakıflarda kullanılabileceği mümkündür.

VGM. Tarafından yayınlanmış tebliğe göre; kamu kurum ve kuruluşları meslek odaları, sendikalar, mahalli idareler ile üniversitelerin bünyesinde kurulan Vakıflar, söz konusu kurum ve kuruluş ile üniversitenin ismini alamaz.

B- Vakfın İkametgahı :

Vakfın ikametgahı kural olarak Vakfın yönetim merkezinin bulunduğu yerdir. Vakıf senedinde Vakfın ikametgahı belirtilmemişse, MK. 49.uncu maddesi gereğince Vakfın yönetim faaliyetinin toplandığı yer, Vakfın ikametgahı olarak kabul edilir.

Vakıf, faaliyetlerini senedinde gösterdiği ikametgahında yürütür. Vakıf merkezlerinin bir il veya ilçeden başka bir il veya ilçeye taşınması halinde, yapılacak senet değişikliği ile yeni ikametgahının bildirilmesi ve yet-

kili Asliye Hukuk Mahkemesinden teşkil kararı alınması gerekmektedir. Senet tadilini gerektirmeyen ikametgah adresinde, yapılacak değişikliğin 15 gün içerisinde ilgili Vakıflar Bölge Müdürlüğüne bildirilmesi gerekir.

Gösterilen veya bildirilen adres, tebligat adresi olarak kabul edilir.

C- Kuruluş mal varlığı :

2000 yılı için sosyal ve kültür amaçlı vakıflarda 16.250.000.000.-TL, eğitim ve sağlık amaçlı vakıflarda 32.580.000.000.-TL, diğer vakıf kuruluşlarında ise; 65.160.000.000.-TL'sından az olamaz. Bu miktar her yıl Ocak ayında yıllık toptan fiyat endeksi oranında artırılarak Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğüne ilan edilir.

D- Vakfın Organları - Genel Olarak :

Vakıf, vakfedenin isteğine bağlı olarak tespit edeceği organlarla yürütülür. Vakfın organları ve bu organların görev ve yetkileri ile seçim şekilleri vakıf senedinde tereddütlere mahal vermeyecek şekilde belirtilmelidir. Vakfın idari organları olan kurulların sayısının oluşmasında, vakfın büyüklüğüne ve yapacağı faaliyetlere bakılarak hareket edilmelidir.

Dar amaçlı vakıflarda:En fazla 5 kişi tarafından kurulan ve bu kişiler tarafından yürütülmesi ön görülen en az 3 kişiden oluşan bir heyete,

Bunların dışında kalan vakıflarda ise, kurucuların da yer aldığı müteveli heyete, ayrıca yönetim kurulu ve denetim kuruluna yer verilir

Organların seçim usulü, toplantı ve karar nisabı, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerine, vakıf senedinde yer verileceği gibi, ayrıntıları yönetmeliklerde de belirlenebilir

Medeni Kanununa tabi olarak kurulan Vakıfların senedinde, gerek Vakfın yönetim organının gerekse diğer seçimlik organların tayin ve tespitinde vakfedene geniş imkanlar tanınmıştır. Bu geniş yönetim imkanından yararlanarak Vakıf kurucusu dilerse tek kişilik bir yönetim organından oluşan bir organ ile dilerse Vakıf senedinde genel kurul (umumi heyet), da-

nışma kurulu, icra kurulu, planlama ve yürütme kurulu ile seçim kurulu, faydalananlar genel kurulu, aile meclisi olarak adlandırılmaktadır.

Uygulamada genel olarak Vakfın organları arasında

A) KARAR ORGANLARI

- Kurucular Kurulu,
- Mütevelli Heyeti,
- Genel Kurul,

B) YÖNETİM (Yürütme ve İcra) ORGANI

- Yönetim Kurulu

C) DENETİM ORGANI

- Denetleme Kurulu'nu

sayabiliriz.

A) KARAR ORGANLARI

Vakıf senedindeki düzenlemelere göre vakfın en yüksek karar organı; yukarıda belirtilen karar organlarından herhangi biri olabileceği gibi bunlardan birkaçı da birlikte bulunabilir. Örneğin Kurucular Kurulu ile Mütevelli Heyeti, ya da Kurucular Kurulu ile Genel Kurul birlikte bulunabilir.

Kurucular Kurulu:

Vakfı kuran ve vakıf senedi ekinde isimleri bulunan gerçek ve tüzel kişilerden oluşur. Tüzel kişilikler, temsilcileri vasıtasıyla temsil olunur.

Vakıf senedinde karar organı olarak sadece Kurucular Kurulu varsa bu kurul, Genel Kurul mahiyetinde olup vakfın en yüksek karar organı sayılır. Bu durumda Kurucular Kurulu, vakfın Yönetim ve Denetleme Kurulu üyelerini seçmek, Yönetim ve Denetim Kurullarının raporlarını görüşerek bu kurulları ibra etmek, Yönetim Kurulunca hazırlanacak Yönetmelikleri

kabul etmek, değiştirmek veya kaldırmak, Yıllık tahmini bütçeleri görüşerek, kabul etmek, vakıf senedinde ilaveler ve değişiklikler yapmak, vakıf faaliyetleri konusunda genel politikaları belirlemek, yönetim ve Denetleme Kurulu üyelerine yapılacak ödemeleri görüşüp karar bağlamak vb. görevleri yerine getirir.

Mütevelli Heyeti:

Vakfı kuran ve vakıf senedi ekinde isimleri bulunan gerçek ve tüzel kişiler ile sonradan vakfa alınacak üyelere oluşur. Tüzel kişilikler, temsilcileri vasıtasıyla temsil olunur.

Vakıf senedinde karar organı olarak sadece Mütevelli Heyeti varsa bu kurul, Genel Kurul mahiyetinde olup vakfın en yüksek karar organı sayılır. Bu durumda Mütevelli Heyeti, vakfın Yönetim ve Denetleme Kurulu üyelerini seçmek, Yönetim ve Denetim Kurullarının raporlarını görüşerek bu kurulları ibra etmek, Yönetim Kurulunca hazırlanacak Yönetmelikleri kabul etmek, değiştirmek veya kaldırmak, Yıllık tahmini bütçeleri görüşerek, kabul etmek, vakıf senedinde ilaveler ve değişiklikler yapmak, vakıf faaliyetleri konusunda genel politikaları belirlemek, yönetim ve Denetleme Kurulu üyelerine yapılacak ödemeleri görüşüp karar bağlamak vb. görevleri yerine getirir.

Genel Kurul:

Vakıf senedinde karar organı olarak sadece Genel Kurul öngörölmüşse bu kurul, vakfın en yüksek karar organıdır. Genel Kurul, Vakfın üye sayısı ve ya coğrafi teşkilatlanma şekline göre üyelere veya delegelerden oluşabilir. Genellikle Vakfın Yönetim ve Denetleme Kurulu üyeleri Genel Kurulun doğal üye/delegeleridir. Genel Kurul Delegelerden oluştuğu takdirde; delege sayısı Vakıf Senedi veya yönetmelikle belirlenir.

Genel Kurul, vakfın Yönetim ve Denetleme Kurulu üyelerini seçmek, Yönetim ve Denetim Kurullarının raporlarını görüşerek bu kurulları ibra etmek, Yönetim Kurulunca hazırlanacak Yönetmelikleri kabul etmek, de-

ğiştirmek veya kaldırmak, Yıllık tahmini bütçeleri görüşerek, kabul etmek, vakıf senedinde ilaveler ve değişiklikler yapmak, vakıf faaliyetleri konusunda genel politikaları belirlemek, yönetim ve Denetleme Kurulu üyelerine yapılacak ödemeleri görüşüp karar bağlamak vb. görevleri yerine getirir.

KARAR ORGANLARININ TOPLANMA ŞEKLİ ZAMANI VE TOPLANTI KARAR SAYISI

Vakıf Organlarının toplanma zamanı, şekli ile toplantı ve karar sayıları vakıf senedi veya yönetmeliklerde düzenlenebilir.

27.03.1998 tarih-23299 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Vakıflar hakkındaki Tebliğin 5.maddesine göre; Organları seçim ile belirlenen üyeli vakıflarla birden fazla ilde şube ve temsilciliği olan vakıfların toplantıları, toplantıya katılacak olanlara bizzat imza karşılığı veya taahhütlü mektupla ulaşma imkanı varsa bu şekilde duyurulacaktır. Bu gerçekleşmediği takdirde toplantı Türkiye geneli için yayınlanan bir gazetede ilan edilecektir. Diğer vakıflarda ise vakfın ikametgahının bulunduğu il merkezinde baskı yapan mahalli bir gazetede ilan edilecektir.

30.05.1998 Tarih 23357 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Vakıf Genel Kurul Toplantılarına Katılacak Vakıflar Genel Müdürlüğü Temsilcilerine Dair Yönetmelik" hükümlerine göre yayınlanan genelgeye göre; Vakıf senetlerinde organ olarak "Genel Kurul" bulunan vakıflar, toplantı gününden en az 7 gün önce faaliyet alanı içerisinde oldukları Bölge Müdürlüklerine müracaat ederek temsilci talebinde bulunurlar. Senetlerinde böyle bir organ bulunmayan vakıflar yapacakları diğer toplantılar için Bölge Müdürlüklerinden temsilci talebinde bulunmayacaklardır.

Toplantıdan sonra, toplantı tutanağı, hazurun cetveli, toplantıda görüşülen rapor, bilanço, gelir tablosu, bütçe, toplantı ilanı ve davetine ait belgeler, toplantıda yönetim organı değişikliği yapılmışsa ayrılan üyelerin mal beyanları, yeni seçilen üyelerin nüfus hüviyet örneği ve ikametgah ilmuha-

beri (fotoğraflı), mal beyanları toplantı tarihinden itibaren 10 gün içerisinde Bölge Müdürlüğüne teslim edilecektir.

Yönetim Kurulu : Vakıf senedinde aksine bir hüküm olmadığı hallerde yönetim organı hem bir karar organı hem de aynı zamanda yürütme organıdır. Karar organı olarak Yönetim Kurulu Vakfın genel durumu ve işleri hakkın da genel kararları alarak, Vakıf senedindeki hükümlere uygun olarak Vakıf işlerinde uygulanacak ilkeleri tayin etmek, Vakıf adına imzaya ve temsile yetkili kişileri belirleyerek yetki derecelerini tespit etmek; Vakfın leh ve aleyhindeki dava ve takipler konusunda karara varmak, sulh ve ibrada bulunmak, Vakfa yapılacak bağışları Vakıf senedindeki şartlar dairesinde kabul veya ret etmek sayılabilir. Vakfın gelir-gider bütçesinin yapılması, yasa gereği tutulması zorunlu defterlerin tutulması, bilanço ve gelir tablosunun düzenlenmesi hususları da yönetim kurulunun görevi olmaktadır.

Yönetim Organının veya Vakıf Yöneticilerinin Görevden Uzaklaştırılması Medeni Kanununun 79/II ve III üncü maddesi, bazı durumlarda Vakıf yöneticilerinin teftiş makamının talebi üzerine, yetkili mahkeme kararıyla işten uzaklaştırılmasını öngörmüştür,

Teftiş makamının talebindeki yetkili Mahkeme Vakfın ikametgahının bulunduğu Asliye Mahkemesi yetkilidir.

Vakfın Yönetim Kurulu :

Vakıf yönetim kurulu, vakıf senedinde Karar organı bulunan vakıflarda; karar organlarınca seçilen 5 ila 9 asil ve aynı sayıda da yedek üyeden oluşur. Çoğunluk oluşturmamak kaydıyla vakıf dışından kişilerin seçilmesi de mümkündür. Kurucular Kurulu veya Mütevelli Heyet tarafından seçilen Yönetim Kurulu üyeliklerinin çoğunluğunun Kurucular Kurulu veya Mütevelli Heyet üyesi olması zorunludur. Yönetim kurulu ilk toplantısında Başkan, Başkan vekili ve muhasip (sayman) seçerek görev taksimi yapar. Yönetim kurulu ayda en az bir kez toplanır.

Vakıf senedinde Karar organlarından birisi olmadığı hallerde Yönetim Kurulu, hem yönetim organı hem bir karar organı hem de aynı zamanda yürütme organıdır. Böyle bir durumda karar organının görevlerini de yerine getirir.

Ayrıca Yönetim Kurulu Vakfın idare, temsil ve icra organı olarak vakıf senedinde detaylı olarak belirtilen görevleri yaparken, Vakfın gelir-gider bütçesinin yapılması, yasa gereği tutulması zorunlu defterlerin tutulması, bilanço ve gelir tablosunun düzenlenmesi hususları da yönetim kurulunun görevi olmaktadır.

Yönetim Organının veya Vakıf Yöneticilerinin Görevden Uzaklaştırılması: Medeni Kanununun 79/II ve III üncü maddesi, bazı durumlarda Vakıf yöneticilerinin teftiş makamının talebi üzerine, yetkili mahkeme kararıyla işten uzaklaştırılmasını öngörmüştür,

Teftiş makamının talebindeki yetkili Mahkeme Vakfın ikametgahının bulunduğu Asliye Mahkemesi yetkilidir.

Yeni Yöneticilerin Tayini veya Seçimi : Yöneticilerin işten uzaklaştırılmalarından sonra, yerlerine yenilerinin tayin veya seçimi için, MK. 79/II de ve VHT. Md. 24'de Vakıf senedinde, işten uzaklaştırılan yöneticilerin yerine yenisinin seçilme sistemine dair hüküm varsa bu hükme dayanılarak seçim yapılır, burada artık Asliye Mahkemesinin rolü yoktur. Bu iş, Vakfın dahili bir işidir, Vakıflar Genel Müdürlüğü seçim veya tayin işleminin Vakıf senedinde belirtilen usule uygun olarak yapıp yapılmadığını denetler ve Vakfın uzun süre yöneticisiz kalmaması için gerekli tedbirleri alır.

DENETLEME KURULU : Denetleme kurulu, karar organları adına Vakfın faaliyet ve hesaplarını denetlemek için kurulmuş bir organdır. 3 ila 5 asil ve aynı sayıda yedek üyeden oluşur. Çoğunluk oluşturmamak kaydıyla vakıf dışından kişilerin seçilmesi de mümkündür. Denetleme kurulu, incelemelerini tüm defter, kayıt ve belgeler üzerinde yapar. Vakıf hesapla-

rı yeminli mali müşavirler tarafından da tasdik edildikten sonra hesap dönemi itibari ile düzenlenecek rapor, genel kurul toplantısından en az 15(on beş) gün önce genel kurula sunulmak üzere yönetim kuruluna verir. Denetleme kurulu, vakıf senedinde yapılan düzenlemelerle, yıl içinde ve her yıl için de idari ve mali denetimde bulunabilir.

3. Vakıfların Açacakları Birimler ve Bunların Çalışma Usul ve Esasları :

Vakıf; faaliyetlerini merkezle birlikte açacağı şube, temsilcilik ve irtibat büroları vasıtasıyla yürütebilir. Vakıf birimlerinin ayrı bir tüzel kişiliği yoktur.

Vakfın açacağı birimler; açılış, müracaat, istenen belgeler, izin, görev ve yetkileri vs. hususlar çerçevesinde; "Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulu Bulunan Vakıfların Yurt içinde Şube Temsilcilik, İrtibat Bürosu veya Benzeri Birim Açması Bunların Çalışması, Denetlenmesi ve Kapatılmasıyla İlgili Yönetmelik" hükümlerine tabidir.

Şube; vakıf adına gelir getirici faaliyetlerde bulunan, harcama yetkisine haiz müstakil muhasebe sistemi olan ve en az 5 kişi tarafından yönetilen birimdir.

Temsilcilik ve İrtibat Büroları ; vakfı tanıtıcı, vakfın gayesini gerçekleştirmesine yardımcı olan, gelir elde etme ve harcama yetkisi olmayan birimleridir. Bunlar en fazla 2 kişi tarafından yönetilen birimlerdir.

Vakıf merkezinin bulunduğu il ve ilçe (Büyükşehir Belediyesi olan iller dahil) hudutları dışındakilerde olmak kaydıyla yukarıda sayılan birimlerden yalnız bir tanesi açılabilir. Vakıfların yurt içinde şube açabilmeleri için Vakıflar Genel Müdürlüğünden izin almaları zorunludur.

Yurt içinde bulunan vakıfların yurt dışında, yurt dışında bulunan vakıfların Türkiye’de şube açabilmeleri için Dış İşleri Bakanlığı’nın uygun görüşü ve Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün teklifi üzerine Başbakanlık’tan izin almaları gereklidir.

5. Vakfın Tüzel Kişilik Kazanması,

Genel Olarak

Medeni Kanununun 74. maddesine göre: "Vakıf... vakfedenin ikametgahı Asliye Mahkemesi nezdinde tutulan sicile tescil ile tüzel kişilik kazanır."

Vakıflarda tüzel kişilik ancak tescil ile kazanılacaktır, yâni bu işlem, bu gibi varlıkların en temel unsurunu teşkil eden bağımsızlığa sahip olmayı gerçekleştirmekte, onlara bir bağımsız varlık, tüzel kişilik sağlamaktadır.

Tescilin Hukuki Sonuçları

Vakfedenin ikametgahı Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde tutulan özel sicile tescille, Vakıf tüzel kişilik kazanır MK. md. 74/1, Tüzük md.8). Medeni hukukumuz açısından Vakfın kuruluşunda tescil sistemi benimsenmekte ve bu tescil sonucu kurucu bir nitelik tanınmış olmaktadır.

Kanuna ahlaka ve adaba veya milli menfaatlara aykırı olan veya siyasi düşünce veya belli bir ırk veya, cemaat mensuplarını desteklemek gayesi ile kurulmuş olan Vakıfların tesciline karar verilemez. Vakfın Vakıflar Genel Müdürlüğünde Tutulan Merkezi Sicile Kaydı ve Resmi Gazete ile İlanı ile tüzel kişilik kazanır.

Medeni Kanun 74/1'de, Vakıflar ile ilgili olmak üzere iki ayrı sicil tesis olunmuştur: Biri <<Asliye Mahkemeleri nezdinde ki sicil>>, diğeri de «Vakıflar Genel Müdürlüğü nezdinde ki merkezi sicil».

Bu iki sicil yanında ayrıca Vakıflar tarafından işletilen ticari işletmelerin ticaret siciline kaydedilmesi Ticaret Sicil Nizamnamesi'nin 76-78 inci maddelerinde öngörülmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğündeki sicile kaydın Vakfın kurucu fonksiyonu yoktur, Asliye Mahkemesinde tutulacak sicile yapılan tescil, kurucu bir nitelik taşımakta ve Vakıf bu tescille tüzel kişilik kazanmaktadır,

İKİNCİ BÖLÜM

VAKIFLARIN FAALİYET VE DENETİMİ

A- VAKIFLARIN FAALİYETİ:

21.09.1997 Tarih 23117 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkındaki Tebliğ" ile Vakıfların Faaliyetlerinde Uyulması Gereken Hususlar belirtilmiştir. Buna göre,

Mütevelli heyet ile yönetim kuruluna seçilenlerin isimleri ile tebligata esas adresleri, seçimlerini müteakip 10 gün içerisinde bağlı bulundukları Vakıflar Bölge Müdürlüğü'ne bildirilir.

Vakfın mahkeme siciline tescili ile tüzel kişilik kazanmasından sonra yönetim organı, mal varlığı olarak tahsis edilenlerden nakit olanların Türkiye Vakıflar Bankası veya bir Devlet Bankası'nda vakıf adına açılan hesaba aktarılmasını, menkul mal ve kıymetlerin vakıf tüzel kişiliğince teslim alınmasını, gayri menkullerin vakıf adına tapuya kesin tescillerinin yapılmasını 1 ay içerisinde sağlayarak, ilgili Vakıflar Bölge Müdürlüklerine bilgi vermek zorundadırlar. Bağış veya çeşitli yollarla elde edilen gayri menkullerin de vakıf adına tapuya tescili ile Bölge Müdürlüğü'ne bildirilmesinde aynı yol izlenir. Vakıflar, vakıf senetlerinde yer alan amaçlarına uygun ve bunlarla sınırlı olarak gayri menkul edinebilirler.

Yeni kurulan vakıflar ilk teftişe kadar işletme hesabı esasına göre defter tutabilirler. Yapıları gereği bilanço esasına göre defter tutmalarına imkan ve gerek görülmeyenlerin işletme hesabı esasına göre defter tutmalarına Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce izin verilebilir. Bakanlar Kurulu'nca vergi muaflığı tanınan vakıflar ile şube, işletme ve iştiraki bulunan vakıflar yalnız bilanço esasına göre defter tutarlar. Şubeler, vakıf merkezine paralel olarak, aynı esaslara uygun defter tutarlar. Bilanço veya işletme hesabı esasına göre defter tutanlar, Vakıflar genel Müdürlüğü'nce belirlenen hesap hülasası ve Muhasebe Hesap Planına uyarlar. Defter tasdiki, kayıt ni-

zamı, vesika tanzim ve temini hususlarında Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur.

Vakıf tarafından kurulan işletmeler, kar/zarar cetvellerini ve bilançolarını müteakip yılın şubat ayı sonuna kadar vakfa bildirirler. Vakfın yönetim organı her takvim yılı başında işletme hesabı esasına göre defter tutuluyorsa; hesap özetini, yeni yılın ilk 3 ayı, bilanço esasına göre defter tutuyorsa; bilanço ve kar/zarar cetvellerini yeni yılın ilk 6 ayı içinde, Yeminli Mali Müşavirlere tasdik ettirerek, yerel basın-yayın araçları ile ilan etmek veya yayınlamak ve bu süre içerisinde iki nüsha olarak ilgili Vakıflar Bölge Müdürlüğü'ne vermek veya taahhütlü olarak göndermek zorundadır.

● Yukarıda açıklanan bazı hususlar 21.01.1998 tarih, 23237 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tebliğ in 2.maddesi ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tutulacak Defterler, Muhasebe Usul ve Esasları ile Mali Tabloların İlanı: Malvarlığına ilave edilen gelirleri dahil yıllık gayri safi geliri 10 milyar TL. nin altında kalan vakıflar işletme veya isterlerse bilanço esasına göre defter tutabilirler. Gayri safi geliri bu meblağ ve üzerinde olanlar ile geliri ne olursa olsun Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan veya şube, işletme ve iştiraki bulunan vakıflar yalnız bilanço esasına göre defter tutarlar.

İstekleri ile bilanço esasına göre defter tutan vakıflar iki yıl geçmeden işletme hesabına göre defter tutma esasına geçemezler.

Vakıflar Maliye Bakanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğünce belirlenen muhasebe usul ve esaslara göre defter tutarlar. Defter tasdiki, kayıt nizamı, vesika tanzim ve temini hususlarında Vergi Usul Kanunu hükümlerine uyarlar.

Bilanço esasına göre defter tutan ve mal varlığına ilave edilen gelirleri dahil gayrisafi geliri 100 milyar TL. ile 500 milyar TL. arasında olan vakıflar, bilanço ve gelir-gider tablolarını yeminli mali müşavirlere, 500 milyar

ve üzerinde olan ve halka açık borsaya kote edilmiş hisse senetlerine sahip olan vakıflar sermaye piyasası kurulunun kabul ettiği bağımsız denetim kuruluşlarına diğer vakıflar ise, hesap h lasalarını serbest muhasebeci mali müşavirlere tasdik ettirirler. Ancak Vakıflar Genel Müdürlüğünün denetim hakkı mahfuzdur.

● (Yukarıda açıklanan paragraf 27.03.1998 tarih, 23299 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Tebliğ in 3.maddesi ile aşağıdaki şekilde değıştirilmiştir.)

" Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile bilanço esasına göre defter tutan ve malvarlığına ilave edilen gelirleri dahil gayri safi geliri 500 milyar TL. ve üzerinde olan vakıflar bilanço ve gelir-gider tablolarını yeminli mali müşavirlere tasdik ettirirler. Kanunla kurulmuş olan vakıfların yeminli mali müşavirlere tasdik zorunluluğı olmayıp hiyerarşik kurallara göre denetime tabidirler. Vakıflar Genel Müdürlüğünün denetim hakkı mahfuzdur. Bu tebliğde yer alan bilanço, gelir-gider cetveli ve hesap h lasasının tasdikine ilişkin hükümler 1998 yılı hesaplarına ait olanlardan başlamak üzere 01/01/1999 tarihinde yürürlüğü girer. "

Defter tutulması ile bilanço, gelir gider cetveli ve hesap h lasası tasdikine ilişkin limitler her yıl Maliye Bakanlığınca o yıl için tespit ve ilan olunan yeniden değerleme oranının yarısı kadar artırılır.

Tebliğın yürürlüğü girdiğı yıl içerisinde bilanço esasına göre defter tutma limitine ulaşan vakıflar müteakip takvim yılı başından itibaren uygulamaya geçerler.

B- VAKIFLARIN DENETİMİ:

Genel Olarak: Vakıfların denetimi genel olarak iki ayrı kurum tarafından yapılmaktadır. Bu kurumların birincisi Vakıflar Genel Müdürlüğü ikincisi ise Maliye Bakanlığı dır. Buna göre;

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce Denetim :

Vakıflar Genel Müdürlüğü Denetimi Medeni Kanunun 78 inci maddesinde Vakıfların, Vakıflar Genel Müdürlüğünün teftişine tabi olduğu belirtilmiş ve teftiş makamının, Vakıf senedindeki hükümlerin yerine getirilip getirilmediğini Vakıf mallarını Vakfın amaç ve gayesine uygun surette ve şekilde idare ve harcama yapılıp yapılmadığını denetleyeceğinden bahsetmektedir. Vakfedenin, Vakıfla gerçekleştirmek istediği amacı korumak üzere kanun koyucu, tüm Vakıfların denetlenmesi ile VGM. görevlendirmiş bulunmaktadır. Kuşkusuz bu denetimle Vakıflar kadar devlet ve toplumunda yararları korunmuş olmaktadır. Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne tanınan teftiş ve denetleme yetkisi daha Vakfın tüzel kişilik kazanmasından önceki safhada başlayıp; Vakfın sona ermesine kadar tüm safhalarda kendini göstermektedir. VGM. bu çeşitli safhalardaki teftiş ve denetlemelelerinde, birbirinden farklı ve zaman zaman oldukça geniş yetkilerle donatılmıştır.

Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne bırakılmış olan teftiş ve denetleme görevi, mahiyeti itibariyle özel hukuktan doğan ve özel hukuk karakteri arz eden bir görevdir. Bu itibarla da Vakıf üçüncü şahıslar karşısında temsil etme yetkisine sahip bulunmadığı gibi, Vakfın yönetimiyle ilgili bir yetkisi de yoktur.

Vakıflar Hakkındaki Tüzüğün md. 20' de Vakıflardaki teftişin yöntemi belirtilmekte buna göre;

Her Vakfın en az iki yılda bir defa teftiş ettirilmesi zorunludur, Vakfın idari organları, teftiş sırasında istenilen her çeşit belge, kayıt ve defterleri göstermekle ve teftiş yapanın talep ettiği bilgileri vermekle yükümlüdür, Her teftişte, Vakfın bir önceki teftişinden itibaren geçen bütün işlem ve hesapları incelenerek Vakıf senedindeki hükümlerin yerine getirilip getirilmediği, Vakfın mallarının gayeye uygun bir şekilde idare edilip edilmediği ve Vakfın gelirlerinin gayeye uygun olarak sarf olup olunmadığı incele-

nir, İktisadi işletmelere sahip olan Vakıflarda, ayrıca bu işletmelerin bilançoları ile kar ve zarar hesapları ve bunların sindi, iktisadi ve ticari esas ve icaplara uygun yöntemde yönetilip yönetilmediği, verimli ve rasyonel bir şekilde işletilip işletilmedikleri incelenir. İşletmelerin verimlilikleri benzeri firmalara göre düşük ise veya zarar etmişse bunların sebepleri araştırılarak belirtilir. Vakıflar Genel Müdürlüğünün, çok geniş çaplı bir denetimi gerçekleştirecek yeterli sayıda uzman kadrolara sahip değildir.

Maliye Bakanlığı'na Denetim :

Maliye Bakanlığı Vakıfların denetimi iki yönden yapmaktadır. Birincisi Vakfın iktisadi işletmesi mevcut olduğunda iktisadi işletmenin hesaplarının VUK. hükümlerine göre denetimidir. Diğer denetimi ise Vakıf vergi muafiyetinden yararlanma veya vergi muafiyeti kazanmış Vakfın muafiyet koşullarına uyup uymadığı yönlerinden denetimidir. Kitabın üçüncü bölümünde bu husus detaylı olarak anlatılmıştır.

06.08.1999 tarih ve 23778 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Türk Medeni Kanunu Hükümlerine göre kurulan vakıfların iş ve işlemlerinde uyulacak usul ve esaslar hakkındaki tebliğ ile aşağıdaki şekilde düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre;

1- Defter tutma:

Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin (5) numaralı bendi uyarınca işletme hesabı esasına göre defter tutmalarına izin verilenler dışında kalan vakıflar, bilanço esasına göre defter tutarlar.

Vakıflar Genel Müdürlüğünce yapıları gereği bilanço esasına göre defter tutmalarına imkan veya gerek görülmeyenlerin işletme hesabı esasına göre defter tutmalarına izin verilebilir.

Ancak; yeni kurulan vakıflar, tescili izleyen en geç bir yıl içinde Vakıflar Genel Müdürlüğünce yapılacak teftişe kadar işletme hesabı esasına göre defter tutabilirler.

Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların bilanço esasına göre defter tutmaları zorunludur.

2- Para yatırılacak bankalar:

Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzüğün Ek 1 inci maddesine göre; bütün vakıflar, bankalara yatıracakları paraları; devlet bankaları ya da Vakıflar Bankası'na yatırmak zorundadırlar.

3- Kiralama:

Tüm vakıflarda vakıf gayri menkullerin hangi esaslara göre kiraya verileceğini gösteren, vakıf yetkili organının onayından geçmiş bir talimatname hazırlanması ve kiralama işlerinin bu talimatnameye göre yapılması zorunludur.

Kira mukavelelerine, gayri menkulün, elektrik, su ve doğal gaz gibi giderlerin kiracıya ait olacağı, kiracının vakıftan kiraladığı gayrimenkulu, izinsiz başkasına kullanıramayacağı, devredemeyeceği ve tadilat yapamayacağı hususlarında hüküm konulur.

4- Yönetmeliklerin Düzenlenmesi:

Talimatnameler vakıfların her türlü faaliyet ve teşkilatlarının çalışma esaslarını kapsayacak şekilde hazırlanır ve vakıf yetkili organının onayıyla yürürlüğe girer.

Talimatnameler, tereddüde yer vermeyecek şekilde açık ve anlaşılır olarak düzenlenir.

5- Vergi ile ilgili konularda müracaat mercii:

Vakıflara ait vergi mükellefiyetlerinin yerine getirilmesinde tereddüt hasıl olan hususlarda defterdarlıklara veya Maliye Bakanlığı'na başvurulur.

6- Bağış ve yardım makbuzları:

Vakıfların, bağışlara ve yardımlara dayalı değil, sağlam gelir kaynaklarına göre faaliyet yapmaları esastır.

A- Vakıfların, bağış ve yardım alabilmeleri için vakıf senedinde konuya ilişkin hüküm bulunması ve Vakıflar Genel Müdürlüğünce bastırılan bağış ve yardım makbuzlarını kullanmaları zorunludur.

B- Bağış ve yardımlara karşılık verilecek makbuzların makbuz ciltleri "Bağış Makbuzu Ciltleri Kayıt Defteri" ne cilt numarası, cilt yaprak miktarı, ciltteki yaprak numaraları serisi belirtilerek kaydedilir. Bu deftere göre sayım, devir ve teslim işleri tutanakla yapılır ve biten cildin defterdeki hanesine bitiş tarihi ve diğer bilgiler yazılır.

C- Bağış ve yardım makbuzları, vakıf yetkili organının adet ve mahiyeti içeren kararı ibraz edilmek suretiyle vakıf yetkilisi tarafından ücreti mukabilinde zimmet karşılığı alınır.

7- Teftiş ve denetleme payının hesaplanması:

A- Teftiş ve denetleme payı miktarı her yıl Devlet İstatistik Enstitüsü'nün belirleyeceği enflasyon oranına göre artırılarak, Vakıflar Genel Müdürlüğünce ertesi yılın Şubat ayı sonuna kadar tespit edilerek, bölge müdürlüklerine bildirilir.

B- Teftiş ve denetleme masraflarına katılma payının hesaplanmasında; işletme gelirleri dahil vakıfların bütün gelir kalemleri gayri safi gelir olarak dikkate alınır.

Ancak;

a) Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzüğün 28 inci maddesi gereğince; münhasıran şartlı ve vakfın vakıf senedinde mevcut hak ve malvarlığına ilave edilen şartlı ve şartsız bağışlar ile vakıf adına isabet edecek ikramiyeler gelir olarak kabul edilemez. Bağış ve ikramiyelerin iktisap edildiği anda veya her halükarda içinde bulunan takvim yılı sonuna kadar yetkili organ kararıyla malvarlığına ilavesi zorunludur. Aksi takdirde, bu bağış ve ikramiyeler gelir olarak kabul edilir.

Bağış yoluyla iktisap edilecek mal ve haklar ile vakıf adına isabet edecek ikramiyelerin bir kısmının, malvarlığına ilave edilmesi halinde, ilave edilen Kısım gelir olarak kabul edilmez. İlave edilen bağış ve ikramiyelerin nemaları ise gelir sayılır. Bağışların aynı olarak yapılması halinde de aynı usul uygulanır.

b) Bir önceki yıldan devreden gelir fazlaları, söz konusu payın hesaplanmasında gelir olarak nitelendirilmez.

c) Türk Ticaret Kanunu'nun 468 inci maddesine göre kurulan, istihdam edilenlere ve işçilere yardım vakıflarında istihdam edilenlerle işçiler ve işverenlerin vakfa ödedikleri aidat ve katılma payları teftiş ve denetleme masraflarına katılma payına esas yıllık gayri safi gelirin hesabında dikkate alınmaz. Sadece nemaları gelir sayılır. Vakıfların bu hükümlerden yararlanabilmeleri için,

ana sözleşmelerinde istihdam edilenlerine ve işçilerine yardım yapılacağına dair akçe ayrılması hükmü bulunması, anonim şirketlerin ayıracakları paylar ile istihdam edilenlerin ve işçilerin katılım paylarından kurulmuş bir vakıf olması zorunludur.

d) 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi kapsamına giren vakıflar ile istihdam edilenlere ve işçilere yardım vakıflarına benzer diğer vakıflara ödenen her türlü aidat, vakfın malvarlığına ilave edilmesi halinde, teftiş ve denetleme masraflarına katılma payının hesaplanmasında gelir sayılmayarak sadece nemaları gelir sayılır.

e) Vakfın malvarlığına ilave edilen bağış, ikramiye ve aidatların müteakip yıllarda vakfın gayesine matuf hizmetlere harcanması halinde, harcanan miktar, harcandığı yılın teftiş ve denetleme masraflarına katılma payının hesabında gelir olarak dikkate alınır.

C- Teftiş ve denetleme masraflarına katılma payının matrahını teşkil eden safi gelirin elde edilmesine dair giderler (gayri safi gelirden düşülecek giderler) aşağıda sayılmış olup, bunların dışındaki giderler safi gelirin hesabında dikkate alınmaz.

- a) Vakıf merkezi ve teşkilatında çalışan personel ile akarlarında görevli personel ve mütevellilerin ücretleri, SSK işveren payları, huzur hakları, tazminat vb. giderler.
- b) Vakıf merkezi ve teşkilatının hizmet binaları ile akarları (ibadethaneler ile vakıf amacına yönelik binalar hariç kira, boya, badana, su, ısıtma, aydınlatma vb. zorunlu giderleri,
- c) Mahkeme ve noter harçları, yol ile avukat, mali müşavir ve bilirkişi ücretleri,
- d) Posta, haberleşme, kırtasiye, seyahat, temsil giderleri ile belediye resim ve harçları,
- e) Yatırım amacı ile alınan menkul değerlerin kıymetlerindeki düşüşlerden doğan zararlar,
- f) Gideri gelirlerinden fazla olmamak kaydı ile gelir getirici mahiyette olan mevlit, çiçek, paskalya, mum, tepsi, cenaze, mezarlık ve her türlü tahsilat giderleri,
- g) Vakfın gayesine yönelik olanların dışındaki ilan giderleri,
- h) İşletme hüviyeti taşımayan ve yalnız katkıları ve aldıkları bağışlar ile faaliyetini sürdüren Kur'an Kursu, yurt, dispanser, hastane, bakım ve aşıevleri vb. gayeye yönelik hizmetleri gerçekleştiren birimlerin sadece kira, küçük bakım-onarım giderleri,
- ı) Kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis ettirilmemiş olsa bile vakıf işletmesi mahiyetinde faaliyet gösteren okul, yurt, dispanser, hastane, bilimsel araştırma merkezleri vb. gelir getirici birimlere ait hizmete müteallik gelirlerinden fazla olmamak üzere her türlü amaca yönelik olmayan giderler. ödenen teftiş ve denetleme payları, geçmiş yıl gider fazlaları ile her türlü cezalar.
- k) Ödenen teftiş ve denetleme payları, geçmiş yıl gider fazlaları ile her türlü cezalar.

l) Bir kıymetin başka bir kıymete dönüştürülmesinden ibaret olan gayrimenkul ve bir yıldan fazla kullanılmaya müsait benzer iktisadi kıymetler; makine, taşıt, alet ve edevat, mefruşat, demirbaş, film ve benzerlerinin satın alınma bedelleri ile gerçek gider niteliği taşımayan bu kıymetlere ait amortismanlar,

m) Bilahare sabit kıymetlere dönüşecek nihai gider mahiyetinde olmayan ve aynı hesaplarda takip edilmesi gereken akar ve hayrat cinsinden yapılacak binaların inşaatına ait giderler,

Teftiş ve denetleme masraflarına katılma payının hesabında gider olarak dikkate alınmaz.

● 05,04,2000 tarih-24011 sayılı Resmi gazetede yayımlanan tebliğ ile yukarıda belirtilen k,l,m, şıkları teftiş ve denetleme masraflarına katılma payının hesabında gider olarak dikkate alınmaz şeklinde değiştirilmiştir.

D- Vakıflardan alınacak paylar, yıllık olarak hesaplanır.

E- Vakıfların idare organları, her yılın teftiş ve denetleme masraflarına katılma paylarını müteakip yılın Mart ayı sonuna kadar bölge müdürlüklerine yatırır. Doğrudan yatırma imkanlarının bulunmaması durumunda, bağlı bulunulan bölge teşkilatından alınacak banka hesap numaralarına, PTT veya banka havalesiyle gönderilir.

F- İşletme hesabı esasına göre defter tutan vakıflar hesap özetini yılın ilk üç ayı içerisinde; bilanço esasına göre defter tutan vakıflar ise bilanço ile gelir-gider cetvelini yılın ilk altı ayı içerisinde bölge müdürlüklerine iki nüsha halinde göndermek zorundadırlar.

Vakıflar, bu Tebliğ ekinde yer alan formu eksiksiz doldurarak yukarıda zikredilen belgelerle birlikte aynı sürede bölge müdürlüklerine iki nüsha halinde gönderirler.

Bilanço esasına göre defter tutan vakıflar formu bilgisayar ortamında hazırlamak mecburiyetindedirler,

G- Mart ayı sonuna kadar yatırılmayan teftiş ve denetleme masraflarına katılma payları 3095 sayılı Kanuna göre; kanuni ve temerrüt faiziyle birlikte tahsil edilir.

8- Vakıfların gayrimenkul mallarının değiştirilmesinde;

A- Vakfa yapılacak her türlü gayrimenkul bağışı, cins tashihi, vakfa kuruluş malvarlığı olarak tahsis edilen taşınmazların tapuda vakıf adına tescili, vakfa ait taşınmazların zorunlu tevhid ve ifrazı vb. talepleri üzerine bölge müdürlüklerince yetki belgesi düzenlenir.

B- Vakıflara ait gayri menkullerin yol, park, yeşil alan vb. alanlara bedelsiz terk işlemlerinde de yetki belgeleri bölge müdürlüklerince düzenlenmekle birlikte, 3194 sayılı İmar Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen %35 oranı dikkate alınarak, bu oranı aşan miktarın bedelinin de vakıf tarafından ilgili kurumdan para veya aynı değerinde taşınmazla karşılanması sağlanır.

C- Vakıflara ait herhangi bir gayri menkulün kamulaştırılması halinde; yapılan kamulaştırma mevzuata uygun olarak yapılmamış ise, kamulaştırma işleminin iptali, bedel az tespit edilmiş ise, vakıf tarafından bedel artırım davası açılır. Kamulaştırma işleminin kesinleşmesi veya anlaşma yolu ile satın alma yoluna gidilmişse, Vakıflar Meclisi'nin olumlu kararını müteakip, yetkili asliye hukuk mahkemesinden alınacak karardan sonra, bölge müdürlüklerince yetki belgesi düzenlenir.

D- Mahkemece, icra yoluyla veya kamu kurum veya kuruluşlarınca ihale suretiyle satışı yapılacak gayri menkullerin ihalelerine; vakıfça satın alınması talep edilen gayri menkulün vakfın amacına uygun olması, vakfın menfaatinin bulunması, gayri menkule ödenecek meblağın vakfın diğer amaçlarının yerine getirilmesine engel teşkil etmemesi, imar durumunun uygun olması, vakfın ihtiyacının bulunması ve tapu kaydı üzerinde herhangi bir takyidat olmaması halinde, vakıf tarafından Vakıflar Genel Müdürlüğünden izin alınmaksızın iştirak edilebilir.

İhale vakıf üzerinde kaldığı takdirde; ihale ilan belgesi ile vakfın yetkili organına ait karar sureti Vakıflar Meclisine sunulmak üzere, bölge müdürlükleri kanalıyla Genel Müdürlüğe intikal ettirilir. Vakıflar Meclisinin olumlu kararını müteakip, bölge müdürlüklerince yetki belgesi düzenlenir.

E- Vakıfların gayrimenkul alım, satım, üst hakkı tesisi, hisseli gayri menkullerin ifrazı, intifa, sükna hakları tesisi, vakfa ait gayrimenkul üzerine kat karşılığı veya yap-işlet-devret modeline göre inşaat yaptırılması talepleri, vakıf tarafından Vakıf Gayrimenkul Ekspertiz ve Değerlendirme A.Ş., T.Emlak Bankası, Ticaret ve Sanayi Odası ve Mimarlar Odasına inceletirilerek ekspertiz raporu düzenlettirilir.

Ancak, Genel Müdürlük tarafından söz konusu raporların değerlendirilmesi sonucu, gerek görülmesi durumunda; taleple ilgili olarak, bölge müdürlüğüne ayrıca rapor hazırlatılabilir.

F- Vakıfların gayrimenkul satın alma taleplerinde; vakıf tarafından; senetlerinde talep edilen hususla ilgili bir hükmün bulunması, imar durumunun uygun olması, talebin vakfın amacına uygun olması, tapu kaydı üzerinde herhangi bir takyidat olmaması, vakfın menfaatinin bulunması, bu iş için ödenecek meblağın vakfın diğer amaçlarının yerine getirilmesine engel teşkil etmemesi şartları aranır. Bu hususlarla birlikte gayri menkule ait tapu senedi sureti, vakfın yetkili organına ait karar sureti, ekspertiz raporu bölge müdürlükleri kanalıyla Genel Müdürlüğe intikal ettirilir. Vakıflar Meclisi'nin olumlu kararını müteakip, bölge müdürlüklerince yetki belgesi düzenlenir.

G- Vakıflara ait gayrimenkul satışlarında; vakıf tarafından satışı yapılacak gayri menkule ait hazırlattırılacak ekspertiz raporu, tapu sureti ve vakfın yetkili organına ait karar sureti bölge müdürlükleri kanalıyla Genel Müdürlüğe intikal ettirilir. Vakıflar Meclisi'nin olumlu kararını müteakip, bölge müdürlüklerince açılacak dava neticesinde asliye hukuk mahkemesinden alınacak karara göre, bölge müdürlüklerince yetki belgesi düzenlenir. Ancak, mahkemece değer tespiti yapılmaması durumunda, ekspertiz rapo-

runun düzenlendiği tarihten itibaren bir yıl geçmişse, yeniden ekspertiz raporu düzenlettirilerek yetki belgesi verilir.

H- Vakfa ait gayrimenkul üzerinde kat karşılığı inşaat yaptırılması halinde; ilgili vakıfça hazırlattırılacak ekspertiz raporu ve diğer belgeler, bölge müdürlükleri kanalıyla Genel Müdürlüğe intikal ettirilir. Vakıflar Meclisi'nin uygun kararından sonra, vakıf tarafından yetkili asliye hukuk mahkemesinden karar alınır. Bunu müteakip, avan proje, teknik ve idari şartname ile mahal listeleri vakıfça hazırlandıktan sonra, Türkiye çapında neşredilen 2 gazetede 3'er gün ara ile ilan edilerek, alınacak tekliflerden Vakıflar Meclisi ve mahkeme kararında belirlenen oranlardan az olmaması kaydıyla en uygun teklifin seçilmesi suretiyle inşaat yaptırılır. İş bitiminde tapuda gerekli işlem yapılmak üzere yetki belgesi bölge müdürlüklerince düzenlenir.

Bu hususla ilgili olarak bu Tebliğin 10 uncu maddesinin (f) bendinde belirtilen hususlara aynen uyulması zorunludur, Üst, İntifa, ipotek, sükna hakkı gibi iş ve işlemler ile yap-işlet-devret modeline göre yapılacak iş ve işlemlerde; Vakıflar Meclisi'nin olumlu kararından sonra, ilgili bölge müdürlüklerince yetki belgesi verilir.

9- Vakıfların menkul mallarının değiştirilmesinde;

A- Vakıfların taşıt alım ve satımı ile ilgili olarak;

a-) Vakıflar, vakıf hizmetlerinde kullanılmak üzere vakfın yetkili organının kararı ile Vakıflar Genel Müdürlüğünden izin almadan taşıt alımı yapabilirler. Ancak, satın alınacak binek otolarının; yerli üretim olması, 5 yaşını geçmemesi., 2000 cc motor hacminden fazla olmaması, gerçek değeri üzerinden sigorta ettirilmesi şarttır.

b) Vakıflara ait taşıtların satışlarında ise; vakfın yetkili organının kararı ile birlikte bölge müdürlüğüne müracaat edilir. Bölge müdürlüğünün iznini müteakip vakıfça asliye hukuk mahkemesinde açılacak davada, mahkemece tespit edilecek bedel üzerinden satış yapılır.

B- Hisse senetleri ve tahvillere ait işlemlerde;

a) Vakıf tarafından; satın alınacak borsaya kote edilmemiş hisse senedi ve tahvillerin; o mahaldeki Türkiye Vakıflar Bankası şubesinden değerlerinin tespit ettirilmesi ve vakfın yetkili organının kararının alınması şartıyla herhangi bir izin alınmaksızın alım, iş ve işlemleri gerçekleştirilir.

b-) Vakıflara ait borsaya kote edilmemiş hisse senedi. ve tahvillerin satışlarında ise; vakfın yetkili organının kararının alınması, vakıf tarafından o mahaldeki Türkiye Vakıflar Bankası Şubesinden değerlerinin tespitinin yaptırılmasından sonra, bölge müdürlüğünün iznini müteakip, vakıf tarafından asliye hukuk mahkemesinde karar alınması kaydıyla satış, iş ve işlemleri yapılır.

Vakıf yöneticileri, yukarıda belirtilen iş ve işlemleri; karlılık, verimlilik, rasyonellik vb. hususları dikkate alarak ve basiretli birer idareci gibi hareket ederek, vakfın yararını gözeterek, vakfın mal varlığını azaltmadan gerçekleştirmek zorundadırlar.

10- Yurtdışında yardım ve bağış toplama:

Vakıfların yurt dışında bağış ve yardım toplaması için vakıf senedinde bu hususla ilgili açık hüküm bulunması zorunludur.

Senetlerinde yurtdışında yardım toplama konusunda hüküm bulunan vakıflar, Dışişleri Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığının olumlu görüşünü almak mecburiyetinde olup, alınan izin belgesinin bağış yapana ibrazı zorunludur.

11- Ayni bağışların muhasebeleştirilmesi:

Vakıfların aldıkları gıda, giyim, inşaat malzemesi, demirbaş vb. ayni bağışlar, rayiç değerleriyle muhasebeleştirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

VAKIFLARIN VERGİLENDİRİLMESİ

I. KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNDA VAKIF KAVRAMI

KVK.'da Vakıf kavramının tarifi yapılmamış Maliye Bakanlığı'nca çıkarılan tebliğlerde genelde Vakıfların vergi muafiyeti üzerinde durulmuş ve burada tüm hukuki yollamalarda Medeni Kanuna atıf ; yapılmıştır.

KVK.'da Dernek ve Vakıflara ait iktisadi işletmelerin KV.'sine tabi olduğu belirtilmesine karşın, bu işletmelerin tanımı yapılmamış kanunun genel gerekçesinde, sadece söz konusu iktisadi işletmelerin karakteristik vasıfları belirtilmiştir.

2. VAKFIN İKTİSADİ İŞLETMESİ

A- İktisadi İşletme Kavramı

a) Türk Ticaret Kanununda İktisadi İşletmenin ticari işletme sayılabilmesi için iki özelliği olması gerekir.

TTK.64'da ticari işletmeyi tanımlamamış sadece 11. maddede ``Ticarethane veya fabrika yahut ticari şekilde işletilen diğer müesseseler, ticari işletme sayılır." şeklinde kanunda bir anlatım geçmektedir.

TTK.'nun 12. maddede ticarethane sayılan müesseseleri belirtmiş, 13. maddede ise ticari şekilde işletilen diğer müesseseler belirtilmiştir. TTK.'da ticari işletme ile ilgili başka bir tanım veya mevzu bahis geçmemektedir.

Ekonomik açıdan bir işletmenin mevcut olabilmesi için emek, sermaye ve müteşebbisin bir arada bulunması gerekir, ticari işletmeler iktisadi işletmelerin bir koludur. Başka bir tanıma göre işletme, kişilerin ihtiyaçlarını doğrudan doğruya ve dolayısıyla karşılamak maksadıyla işletilen her iktisadi birime işletme adı verilir.

Ticari işletmenin sahibine "tacir" ve bunun yaptığı işlemlere "ticari iş" denir. Ticari işletme, birçok unsurları; tesisat, kiracılık hakkı, ticaret unvanı ve diğer adlar, ihtira beratları ve markalar, bir sanata veya kişiye ait model ve resimler gibi kuruluşun işletilmesi için devamlı olarak tahsis olunanları içerebilir.

Bir ekonomik birimin işletme sayılması için; faaliyetin devamlı olup olmaması, büyüklüğü veya küçüklüğü, işletenin bizzat kendisinin veya başkalarının ihtiyacını karşılaması, tek veya çok sahibe bağlılığı, ekonomik düzenin niteliği, hiç bir önem taşımamaktadır.

İktisadi işletmenin varlığından söz edebilmek için, ticari (veya sınai, ziraai) bir işletmenin meydana gelmiş olması gerekmektedir. Ticari işletmenin ise, bilinen, genel kabullere dayalı ölçüleri vardır. Buna göre, asli unsurlardan birisi kazanç elde etme amacının bulunmasıdır. Ticari işletme, içinde ticari nitelikteki muamelelerin yapıldığı organizasyonu ifade eder. Ticari muamele ise kar arayış ve beklentisi ile kazanç sağlamak amacı ile yapılan zarar riskini de taşıyan ve sonuçta bir kar veya zararın doğduğu muameleleri ifade eder. Kar ve arayış beklentisi, kazanç sağlama amacı ve zarar riski yoksa sonuçta kar veya zarar da doğmamakta ise muameleye ticarilik niteliği atfı mümkün değildir. Muamele ticari olma niteliğini taşımadığı sürece ticari işletmenin doğduğundan söz edilme imkanı da olmaz.

İktisadi işletme terimi ile ticari işletme terimi arasında bir genel-özel ilişkisi vardır. Her ticari işletme bir iktisadi işletme olmasına rağmen, her iktisadi işletme bir ticari işletme olamaz. İktisadi işletme kavramı emek ve sermayenin gelir sağlamak amacı ile belli bir ticari metot ve organizasyon çerçevesinde, ayrı bir birim oluşturacak şekilde ortaya çıkması olarak tanımlanabilir.

B- Vakıflara ait İktisadi İşletme

İktisadi işletme kavramının önemi direkt olarak KVK. 5.inci maddeden

gelmektedir, bahsi geçen maddeye göre, Dernek ve Vakıfların iktisadi işletmeleri KV. kapsamına girmektedir.

Bir Vakıf gayesini gerçekleştirebilmek için ticari işletme işletebilir, veya sınai, ticari bir kuruluş Vakfın kuruluşuna tahsis edilebilir". Vakfın kuruluşuna bir iktisadi işletme tahsisi pek tabidir ki Vakfın gayesini kolaylıkla gerçekleştirmeye hizmet edecektir.

Vakfın iktisadi işletmesi olmadığında vergilendirilecek ticari faaliyetleri Vakfın işletmesi olduğunda vergilendirilmemesine neden olacak sonuçta burada büyük bir vergi kaçığına sebebiyet verilmiş olunurdu.

Esasen iktisadi işletmenin Vakfa ait olmaması halinde zaten vergilendirme öteden beri mevcuttu, burada getirilen en önemli düzenleme iktisadi işletmenin Vakfa ait olması onu vergilendirilmeden kurtarmayacaktır. KVK. 5. maddede Dernek, tesis ve Vakıflara ait iktisadi işletmenin tarif kanunun gerekçesinde açıklanmıştır.

a- İşletmenin Vakfa ait Olması

Vakıflara ait iktisadi işletmelerin Kurumlar Vergisine tutulabilmesi için bu tür işletmelerin Vakfa "ait" ve "tabi" olması gerekir. İktisadi işletmenin Vakfa ait olması, işletmeye ait sermaye mallarının, aktif değerlere ait mülkiyetinin Vakfın mal varlığından ayrılarak sonuçta Vakfın ayrılan bu mal varlığından hak talep edebilmesidir, Örnek olarak Vakfın inşa ettirdiği iş hanı, dükkan, otel ve sinema gibi kuruluşlar Vakfa aittir. Ayrıca Vakfın kiralandığı dükkanda işletme sermayesi temin ederek, demirbaş satın alıp burayı lokanta olarak ticari olarak işletmeye başlarsa, bu lokanta Vakfa bağlı bir iktisadi işletme sayılır. Bu durumda Lokantaya tahsis edilen sermaye ve sabit kıymetler Vakfın özel mülkiyetinde sayılır. Vakıf işler hale getirdiği lokantayı işletmeyip, işletmesini başka bir kuruluşa yaptırması veya işletmeden kiraya vermesi halinde dahi Vakfın bu kazancı vergiye tabi olacaktır. İşletme bünyesinde mal ve hizmet arzı sadece üyelere dahi yapılırsa, vergilendirme yine gereklidir. Bir iktisadi işletmenin Vakfa ait olması; İş-

letme faaliyetinin Dernek veya Vakıf tarafından organize edilmesi ile doğrudan doğruya işletilmesini ifade ederken; bağlı olma ise hukuken Dernek veya Vakfa ait olan işletmenin idare ve faaliyetinin tespitinde tam yetkili olmayı kapsar.

Başka bir tanımda ise Vakfa ait olma kavramı şöyle anlatılmaktadır, bu işletmenin iştirak konusu olan faaliyetin organize edilmesi ve gerekli bulunan sermayenin Dernek veya Vakfın öz kaynaklarından karşılanması suretiyle doğrudan doğruya Dernek veya Vakıf tarafından işletilmesini ifade eder.

b- İşletmenin Vakfa Tabi Olması

KV. kanunu açısından Vakfın iktisadi işletmesinin vergilendirilmesinde aranan en önemli diğer özelliklerden birisi de işletmenin Vakfa tabi olmasıdır. İşletmenin Vakfa tabi olması, yönetim ve idari kararların Vakıf yönetimi tarafından alınmasıdır. Vakfın vergilendirilecek işletmeyi, emir ve talimatlarıyla yönlendirme yetkisinin bulunması başka bir deyişle Vakıf yönetimi ticari işletmenin iktisadi faaliyetine son vermede dahil olmak üzere istediği şekilde hareket yeteneğine sahip olması ve sonuçta işletmenin tüm idari konularda Vakfa tabi olması gerekir. İktisadi işletmenin Vakfa tabi olması, işletmenin idaresinde Dernek veya Vakfın yetkili olması demektir.

İktisadi işletmenin Vakfa tabi olması diğer bir görüşe göre, hukuken Vakfa ait olan işletmenin idare ve faaliyetinin tespitinde Dernek veya Vakfın mutlak yetkisini ve böylece dolaylı bir yönetim yapısı içinde işletilmesini ifade eder.

c- İktisadi İşletme Faaliyetinin Devamlı Olması

İktisadi işletme faaliyetinin devamlı olması gerekir. Vergileme tekniği açısından devamlı olma kavramı zaman bakımından süreklilik veya belli süre ile sınırlı faaliyet devresini kapsamamaktadır. Dernek veya Vakfa ait veya bağlı bulunan iktisadi işletmenin faaliyetinin, devamlı olması gerekir. Ba-

lo, toplantı, gezi gibi arızı organizasyonlar ücret karşılığı yapılsa ve bundan para kazanılsa dahi KV.ne tabi değildir. Vakfa ait gayri menkullerin devamlı alarak kiraya verilmesinden elde edilen gelirin ticari bir iktisadi işletme geliri olarak KV. tabi tutulması gerekir. Danıştay Dördüncü Daire Tarih:24.03.1987, Esas No:1985/2697, Karar No: 1987/1032)

d- İşletmenin "Sermaye Şirketi" ve "Kooperatif" Şeklinde Kurulması

Gerek Medeni Kanunda gerekse Türk Ticaret Kanunda Vakıfların kurulmuş veya kurulacak sermaye şirketlerinin sermayelerine katılmalarını engelleyen hüküm bulunmamaktadır. Vakıflar anonim, Limited ve Eshamlı Komandit şirketlere ve kooperatiflere sermaye iştirakinde bulunabilirler. Vakfa ait iktisadî işletmelerin sermayelerin bir kısmı veya tamamı Vakıflar tarafından sağlanan sermaye şirketi şeklinde kurulabilir.

e- Vakfa ait İktisadi İşletmenin "Ticari", "sınai" ve "Zirai" işletme Niteliğinde Olması

Vakıflara ait veya tabi faaliyeti devamlı, sermaye şirketi veya kooperatif şeklinde kurulmamış iktisadi işletmelerin vergiye tabi olabilmesi için aranacak önemli şartlardan birisi de bu işletmelerin "ticari", "sınai" ve "zirai" işletme niteliğinde olması gerekir. İktisadi işletme kavramının varlığı işletmenin sürekli bir ekonomik faaliyet içinde bulunmasına bağlıdır, ekonomik faaliyetten maksat, bu işlevin meslek haline getirilmiş olması gereklidir.

Vakfa ait veya tabi olup faaliyeti devamlı bulunan sermaye şirketi ile kooperatifler dışında kalan bir iktisadi işletmenin Vakfa ait iktisadi işletme olabilmesi için ticari, sınai veya zirai işletme olması gerekmektedir.

3. VERGİ SORUMLULUĞU VE VAKIFLARDAKİ UYGULAMALARI

A- Vergi Usul Kanununda:

VUK. 10.uncu maddede Kanuni Temsilcilerin ödevinden bahsetmektedir, buna göre; "Tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, Vakıflar ve Cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mükellef veya vergi sorumlusu olmaları halinde bunlara düşen ödevler kanuni temsilcileri, tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri idare edenler ve varsa bunların temsilcileri tarafından yerine getirilir.

Yukarda yazılı olanların bu ödevlerini yerine getirmemeleri yüzünden mükelleflerin veya vergi sorumlularının varlığından tamamen veya kısmen alınamayan vergi ve buna bağlı alacaklar, kanuni ödevlerini yerine getirmeyenlerin varlıklarından alınır. Bu hüküm Türkiye'de bulunmayan mükelleflerin Türkiye'deki temsilcileri hakkında da uygulanır,

B- Kurumlar Vergisi Kanununda:

Kurumlar Vergisi Kanunda, 9.ucu maddede; aşağıdaki tüzel kişilerden;

- Sermaye şirketleri,
- Kooperatifler,
- İktisadi Kamu Müesseseleri,
- Dernek ve Vakıflara ait iktisadi işletmeler,
- İş ortaklıkları,

kanuni ve iş merkezleri Türkiye'de bulunanlar gerek Türkiye'de gerekse yabancı memleketlerde elde ettikleri kurum kazançları üzerinden vergilendirilirler, bu vergilendirme grubundaki KV. mükelleflerine aynı zamanda "Tam Mükellef"de denmektedir, "Tam Mükellefiyet" bir mükellefin sadece Türkiye'de elde ettiği kazançların değil, Türkiye dahil tüm dünyada

sağladığı kazançların Türkiye'de vergilendirilmesi demektir. Türkiye dışındaki zararlar KVK. 14/7 madde belli şartlarla indirimi, 43.madde yine yurt dışında ödenen vergilerin düşülmesi (mahsubu) imkanı getirilmiştir.

Yukarda yazılı tüzel kişilerden, kanuni ve iş merkezlerinden her ikisi de Türkiye içinde bulunmayanlar yalnız Türkiye'de elde ettikleri kurum kazançları üzerinden vergilendirilirler, bu vergilendirme grubundaki KV. Mükelleflerine aynı zamanda "Dar Mükellef"de denmektedir,

C- Gelir Vergisi Kanununda:

GVK. 61.inci madde "İşverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilen menfaate verilen ücrettir" denilmektedir.

GVK. madde 94'de;

Kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri,

Sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları,

Vakıflar ve Vakıfların iktisadi işletmeleri, Dernekler

Kooperatifler, yatırım fonu yönetenler,

Gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı,

Zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.

D- Katma Değer Vergisi Kanununda:

Katma değer vergisinin mükellefi, esas itibariyle vergiye tabi işlemleri yapanlardır. Vakıflar mal teslimi ve hizmet ifa etmeleri veya yurt dışından mal ve hizmet ithal etmeleri halinde KDV.si mükellef olacaklardır.

Örnekler,

Vakıf "Yayın ve Kitapevi" mağazası açmıştır. Bu mağaza her ne kadar halkın kültür ihtiyacını karşılamakta ise de yaptığı iş ticari olup süreklilik arz ettiğinden Vakıf KDV. mükellefiyeti tesis ettirecektir. Kızılay hayırsever vatandaşın bağışladığı oteli işletmektedir. Otel işletmesi ticari olduğundan Vakıf KDV. mükellefiyeti tesis ettirecektir.

Vakıf tüzüğünde belirtilen gelirlerden üye aidatı, hibe, teberru, yardım toplama mevzuatına göre toplanan bağışlar bir teslim veya hizmetin karşılığı olarak ortaya çıkmadıkça KDV.'sinin konusuna girmemektedir'

E- Damga Vergisi Kanunda:

Damga Vergisi Kanunu 24. madde vergi sorumluluğunu belirtmektedir. "Vergiye tabi kağıtların Damga Vergisinin ödenmemesinden dolayı alınması lazım gelen vergi ve cezadan mükelleflere rücu hakkı olmak üzere, kağıtları, ibraz edenler sorumludur,

Birden fazla kişi tarafından imza edilen kağıtlara ait vergi ve cezanın tamamından imza edenler müteselsilin sorumludur.

Resmi daireler veya noterlerce düzenlenerek kişilere verilen veya dairede bırakılan ve Damga Vergisi hiç alınmayan veya noksan alınan kağıtların vergi ve cezası düzenleyenlere aittir"

F- Beyanname Verme Sorumluluğu ve Vakıflar:

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre Vakıflara ait iktisadi işletmelerden her biri için bunların bağlı oldukları Vakıflar tarafından ayrı ayrı beyanname verilebilir. "Verilebilir" hükmü bir tercihi belirtmektedir. Yani Vakıflar isterlerse kendilerine ait veya tabi işletmeler için ayrı ayrı beyanname verebilecekleri gibi, tümü için tek beyannamede verebilirler. Örneğin; merkezi İstanbul'da bulunan bir Vakfın, Antalya ve Bodrum'da perakende satış mağazaları mevcutsa her iki işletmeye ait kazançları ayrı verilecek Ku-

rumlar Vergisi Beyannamesi ile veya kazançlar birleştirilerek tek bir Kurumlar Vergi Beyannamesi beyan edilebilir.

Yalnız bu hüküm yıllık Kurumlar Vergisi beyannameleri ve Katma Değer Vergisi Beyannameleri içindir. Muhtasar beyannamelerin ödemenin veya tahakkukun yapıldığı yerin bağlı olduğu vergi dairesine bildirilmesi mecburiyeti vardır, sadece Büyük şehir belediyesinin mevcut olduğu illerdeki muhtasar beyannameler Vakıf merkezinin bulunduğu yer vergi dairesine topluca bildirilir.

4. VAKIFLARDA MUAFİYETTEN YARARLANMA KOŞULLARI

Kurumlar Vergisi Kanunu madde 7/15 'göre kurulduktan sonra Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan Vakıflar bu muaflik (Vakıfların iktisadi işletmelerini kapsamaz) ile bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşlar;

Bunların vergi muafiyetinden yararlanma ve muafiyetlerinin kaybedilmesine ilişkin şartlar, usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.

Türk Medeni Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin 903 sayılı Kanununun 4'üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca gelirlerin en az % 80 'ini nevi itibariyle genel, özel ve katma bütçeli idareler bütçelerinde yer alan bir hizmetin veya hizmetlerin yerine getirilmesini istihdaf etmek üzere tahsisin kurulacağı kabul edilen Vakıflara, tahsis edilen miktar için vergi muafiyeti tanınabilmektedir.

Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulan Vakıflara, Bakanlar Kurulu Kararı ile vergi muafiyeti tanınabilmesi için belirli koşulların var olması gerekmektedir. Muafiyet için talepte bulunan Vakıfların, aranılan koşulların tamamına sahip olması gerekmektedir".

Bu hükümler çerçevesinde yayınlanan 48 seri nolu Kurumlar Vergisi Tebliği; Vakıflara vergi muafiyeti tanınmasının şartları, vergi muafiyeti tanınan

Vakıfların yerine getireceği yükümlölükler, vergi muafiyetinin kaldırılması ve vergiden muaf Vakıflarla ilgili uygulamalar aşğıdaki gibidir.

A- Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınmasının Şartları

Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulan Vakıflara 903 sayılan Kanunun 4' üncü maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu kararı ile vergi muafiyeti tanınabilmesi için, bu konuda talepte bulunan Vakfın başvuru tarihinde aşğıda açıklanan şartların hepsini bir arada taşıması gerekmektedir.

a- Faaliyet Konusu:

Bakanlar Kurulu'nca vergi muafiyeti tanınacak Vakfın, eğitim, sağlık, kültür, bilimsel araştırma ve geliştirme konularında faaliyette bulunmayı amaç edinmiş olması gerekir. Vakfın faaliyet konusu bu sayılanlardan birisi veya birden fazlası ile ilgili olabilir. Ancak, vergi muafiyeti talebinde bulunacak Vakıf, sayılan konulardaki faaliyetini kamuya açık bir şekilde ve Devletin kamu hizmeti yükünü azaltıcı etki yapacak düzeyde gerçekleştirmeye yönelik faaliyetleri amaç edinmiş olmalıdır. Belli bir yöre veya belli bir kitleye hizmeti amaçlayan Vakıflara vergi muafiyeti tanınması mümkün değildir.

Kurumlar vergisi muafiyetinin Vakıflara kurulduktan sonra Bakanlar Kurulu kararı ile tanınabileceğidir.

b- Faaliyet Süresi:

Vakıfların vergi muafiyeti talebinde bulunmadan önce kuruldukları tarihten itibaren en az iki yıl süre ile faaliyette bulunmuş olması gerekir. Ayrıca, Vakıfların bu süre içindeki faaliyetleriyle Devletin kamu; hizmeti yükünü azaltıcı etki sağlamış olmaları da gerekmektedir. Münhasıran eğitim ve sağlık konularında faaliyette bulunmayı amaç edinen Vakıflar ile, Türkiye ile diğer ölkeler arasında eğitim, sağlık, kültür, bilimsel araştırma ve geliştirme konularında faaliyette bulunmayı amaç edinen Vakıflar için iki yıllık süre şartı aranmaz. Dolayısıyla bu Vakıflar, kuruldukları tarihten itibaren vergi muafiyeti talebinde bulunabilirler.

c- Defter Tutma:

Vergi muafiyeti tanınacak Vakıfların bilanço esasına göre defter tutmaları gerekir. Bu Vakıflar, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre, birinci sınıf tüccarlarca tutulması gereken defterleri aynı Kanunda belirtilen süreler içinde tasdik ettirerek kullanacaklardır. Vakfa ait veya bağlı iktisadi işletmeler ayrıca defter tasdik ettirecektir. Muhasebe kayıtları " Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerine uygun olacaktır.

Vakfın ilk kuruluşunda işletme defteri tutulabilir. Vergi muafiyet talebinde bulunmayacak Vakıflardan isteyenler VGM.'den izin alınması şartıyla işletme defteri tutabilirler.

d- Malvarlığı ve Yıllık Gelir:

Münhasıran eğitim ve sağlık konularında faaliyette bulunan vakıfların, vergi muafiyet talebinde bulundukları tarihte **2.000,000.000 TL.** gelir getirci mal varlığı, **200.000.000 TL.** yıllık gelir, diğer Vakıfların da **4.000.000.000 TL.** gelir getirci mal varlığı **400.000.000 TL.** yıllık gelire sahip olmaları gerekir. Söz konusu miktarlar, genel, özel ve katma bütçeli idareler bütçelerinden yapılan yardımlar dışında kalan tutarları gösterir. Vergi muafiyeti talebinde bulunan Vakıfların, vergi muafiyeti tanınıp tanınmayacağı konusunda Maliye Bakanlığı merkezi denetim elamanlarınca yapılacak inceleme tarihinde belirtilen miktarlarda gelir getirci mal varlığı ile yıllık gelire sahip olmaları zorunludur.

Ayrıca varlık tutarlarının tespitinde hisse senetleri, yıllık gelirin tespitinde de bağışlar dikkate alınmaz. Bu miktarlar, her yıl Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre o yıl için belirlenen "Yeniden Değerleme Oranı" ile çarpılmak suretiyle yeniden tespit edilir ve izleyen yılda bu miktarlar esas alınır. Bu miktarların hesabında, 50.000.000.- TL.'sını aşan miktarlar tama yükseltilir, altında kalan kısım ise atılır. (Yukarıda belirlenen rakamlar, **28,07,1994 tarih ve 22004 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 48 nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği ile yürürlüğe girmiştir.**)

Eğitim, sağlık, kültür ve bilimsel araştırma geliştirme konularında Türkiye ile diğer ülkeler arasında faaliyette bulunmayı amaç edinen Vakıflarda gelir getirici mal varlığı ve yıllık gelir şartı aranmaz. Ancak bu Vakıfların, resmi senetlerinde yazılı amaçlarının gerçekleştirilmesine yönelik olup, faaliyette bulunacak yabancı ülkeyle ortaklaşa gerçekleştirilecek gelir getirici niteliğe sahip bir yatırım projesi, hazırlamaları, yatırım projesinin maliyetinin en az 40.000.000.000 TL. olması, projenin finansmanının en az yarısının yabancı ülke kaynaklarından sağlandığının ya da sağlanacağını belgelendirilmesi, yatırımın yapılacağı arsa veya arazinin temin edilmiş olması ve söz konusu projenin Maliye Bakanlığı'nca öngörülen süre içinde tamamlanması gerekir, Bu tebliğin yayım tarihinden sonraki yıllar için proje maliyetine ilişkin miktarın tespiti ile ilgili olarak yukarıda yazılı gelir getirici mal varlığı ve yıllık gelire ilişkin esaslar uygulanır.

e- Gelirin Harcama Şekli:

Vakıf resmi senedinde, 903 sayılı Kanunun 4'üncü maddesi hükmüne paralel olarak, Vakıf yönetimince, yıl içinde elde edilen brüt gelirlerin % 20'sinin yönetim ve idame giderleri ile ihtiyata ve Vakfın mal varlığını artırıcı yatırımlara, kalan % 80'inin ise eğitim, sağlık, kültür, bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinden oluşan amaçlarla ayrılacağı ve harcanacağı yazılı olması ve vergi muafiyetinin devamı sürecinde süresince bu şartta uyulması gerekir. Vakfın amaçlarına ayrılması ve harcanması gereken miktarlar, hiçbir şekilde başka bir amaçla kullanılamaz. Ancak, yönetimi ve idame giderleri ile ihtiyata ve Vakfın mal varlığını artırıcı yatırımlara ayrılan miktarların tamamının veya bir kısmının Vakfın amaçlarına yönelik hizmetlere harcanması mümkündür.

f- İlgili Kuruluşların Görüşünün Alınması:

Vakıfların vergi muafiyeti taleplerinin Maliye Bakanlığı'nca ilk değerlendirilmesi yapıldıktan sonra, Vakfa vergi muafiyeti tanınıp tanınamayacağı konusunda Vakıflar Genel Müdürlüğünün ve Vakıf resmi senedinde amaç

edinilen konulara göre ilgili diğer kuruluşların kuruluşların görüşleri alınır. Vakıflar Genel Müdürlüğü ve ilgili kuruluşlar bu konudaki görüşlerini vergi muafiyeti talebinde bulunan Vakfın kurulduğu tarihten vergi muafiyeti talebinde bulunduğu tarihe kadar ki faaliyetleri ile Devletin kamu hizmeti yükünü ne ölçüde azalttığı ve bu genel tebliği ile belirlenen diğer şartları taşıyıp taşımadığının tespiti açısından kendi denetim elemanlarına yaptıracakları incelemelere dayanarak bildirirler. Görüşü içeren yazı ekinde inceleme raporu ve tutanağın bir örneği de Maliye Bakanlığı'na gönderilecektir.

Bakanlar Kurulunun vergi muafiyet kararının Resmi Gazete'de yayınlanması ile de Vakfa vergi muafiyeti tanınmış olmaktadır.

Maliye Bakanlığı Merkezi Denetim Elemanlarınca Yapılacak İnceleme, yukarıda sayılan şartların yerine getirilmesi ve ilgili kuruluşlardan olumlu görüş gelmesi halinde, vergi muafiyeti talebinde bulunan Vakfın, kurulduğu tarihten bugüne kadar ki faaliyet ve çalışmaları, görevlendirecek Bakanlık merkezi denetim elamanına incelettirilir.

Bakanlık merkezi denetim elemanlarınca yapılacak incelemelerde, Vakfın vergi muafiyeti talebinde bulunduğu tarihe kadar ki faaliyetleri ile Devletin kamu hizmeti yükünü ne ölçüde azalttığı ve bu Genel Tebliğ ile belirtilen şartları taşıyıp taşımadığı tespit edilir. Elde edilen verilere göre rapor düzenlenir.

B- Vergi Muafiyetinden Yararlanmada Usul:

Bakanlar Kurulu'nca 903 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre tanınacak vergi muafiyetinden yararlanmak isteyen Vakıflar, taleplerini içeren bir yazı ile Maliye Bakanlığı'na başvuruda bulunurlar.

Bu Vakıflar başvuru yazısı ekinde:

1- Vakıf resmi senedinin beş örneğini,

2- Gelir getirici mal varlığı ve yıllık gelire ilişkin belgeleri

3- Kuruldukları tarihten başvuru tarihine kadar ki süre içinde resmi senette yazılı olup, amaçlar arasında yer alan eğitim, sağlık, kültür, bilimsel araştırma ve geliştirme konuları ile ilgili olarak gösterilen arasında yer alan faaliyetleri içeren faaliyet raporunu

4- Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü'nce her yıl yayımlanan kalkınma planlarına ve bu konuda çıkan uygulama talimatları ile tebliğlerde Vakıflar için konulmuş bulunan teorilere uygun olup, beş yıllık süre içinde tamamlanması programlanmış eğitim, sağlık, kültür, bilimsel araştırma ve geliştirmeye yönelik yatırım projelerinin maliyeti, finansman kaynakları, kapasitesi gibi hususları içeren ve gerçekleştirilmesi bakımından Vakıfları bağlayıcı özelliği olan ön hazırlık raporlarını Bakanlığın incelemesine sunarlar.

Bakanlık bu Genel Tebliği ile belirlenen şartların talepte bulunan Vakıfça yerine getirilip getirilmediğinin tespiti bakımından ön inceleme yaptıktan ve uygunluğu sağlandıktan sonra Vakfa vergi muafiyeti tanınıp tanınmayacağı konusunda Vakıflar Genel Müdürlüğü ve diğer ilgili kuruluşların görüşlerini alır. Kuruluşlar tarafından olumlu görüş bildirilirse; Vakfın faaliyetleri ve hesapları bir merkezi denetim elemanına incelettirilir. İnceleme sonucu düzenlenen inceleme raporunun da olumlu olması halinde bu rapor, Vakıf resmi senedinin ve başvuru dilekçesinin birer örneği, Bakanlığın bu konudaki görüşünü içeren bir yazısı ile Bakanlar Kurulu'ndan vergi muafiyeti kararı alınmak üzere Başbakanlığa gönderilir. Bakanlar Kurulunun bu konudaki kararının Resmi Gazete 'de yayımlanması ile de Vakfa vergi muafiyeti tanınmış olur.

Bakanlar Kurulundan vergi muafiyeti alan Vakıfların, Kurumlar Vergisinden de muaf olacağının ve muafiyetten yararlanma veya muafiyetin kaybına ilişkin şartları, usul ve esasları Maliye Bakanlığı'nın belirleyeceği öngörülmüştür. Vakıf ancak Maliye Bakanlığının yaptığı düzenlemelere uyması halinde vergi muafiyetini alacaktır.

C- Vergi Muafiyeti Tanınan Vakıfların Yükümlölükleri:

a- Resmi Senet Değişikliklerinde İzin Alınması:

Vergi muafiyeti tanınan Vakıfların yönetimlerinde resmi senette değişiklik yapılmasının düşünölmesi halinde, değişiklik gerçekleştirilmeden önce bu konuda Maliye Bakanlığı'ndan izin alınması zorunludur. Aksi halde, özellikle yapılan değişikliğin bu Genel Tebliği ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine aykırı olması halinde vergi muafiyeti şartları ihlal edilmiş olacaktır. İhlalle ilgili uyarı ile Bakanlıkça tanınan süre içinde resmi senet Vakıf Yönetimince eski haline getirilmez ya da değişiklik Bakanlıkça öngörölün şekilde düzeltilmez ise Vakfın vergi muafiyetinin kaldırılmasına ilişkin hükümler uygulamaya konulur.

b- Gönderilecek Mali Tablolar ve Raporlar:

Bakanlar Kurulu Kararı ile vergi muafiyeti tanınan Vakıflar, bir yıllık faaliyetlerini, faaliyet dönemi başlamadan önce hazırlanmış ve Vakıf mütevelli heyetince onaylanmış tahmini bütçelerine uygun olarak gerçekleştirirler. Bu Vakıflarca, dönem sonunda düzenlenecek bilanço ve gelir gider tablosu ile bir yıllık faaliyetlerinin sonuçlarını gösteren kesin bütçelerin birer örneği, yıllık faaliyet raporu ve yeminli mali müşavirce düzenlenmiş tasdik raporu ile birlikte yılın ilk üç ayı içinde Bakanlığa gönderilir.

Ancak, yıllık faaliyet raporu dışındaki belgelerin 3568 sayılı Kanun ve İlgili Genel Tebliği Hükümlerine uygun olarak Yeminli Mali Müşavire onaylattırılması gerekir. Yeminli Mali Müşavire onaylattırılmadan gönderilen belgeler hiç gönderilmemiş sayılır.

c- Fon Oluşturulması:

Bakanlar Kurulu Kararı ile vergi muafiyeti tanınan Vakıfların, yıllık gelirlerinin en az % 80 'ini elde ettiği yıl içinde amaçlarına harcamaları esastır. Elde edildiği yıl içinde amaçlara harcanması gerektiği halde Vakıf Yönetiminin iradesi dışında bazı nedenlerle harcanmayan gelirler, sonraki yılın

tahmini bütçesine konulur ve bu miktardan yönetim ve idame giderleri ile ihtiyata ve Vakıf mal varlığını artırıcı yatırımlara pay ayrılmadan; tamamı o yıl içinde Vakfın amaçlarına harcanır. Bu durumun geçerli bir nedene dayanmaksızın süreklilik göstermesi (üs üste iki yıl gibi) vergi muafiyeti şartlarının ihlali anlamına gelir.

Ancak, sözü edilen ilgili amaçların gerçekleştirilmesine yönelik yatırımlar için üç yıl süre ile bir fon hesabında tutulabilir. Bunun için, ilgili Vakıfça yatırıma ilişkin yönetim kurulu kararıyla yatırım projesinin ana hatlarını (maliyetini, finansman kaynaklarını, gerçekleştirme süresini v.b.) içeren bir yazı ile Maliye Bakanlığı'na başvurularak izin alınması gerekir. Bu suretle finansmanı için fon oluşturulmasına izin alınan yatırımın üç yıllık süre içinde tamamlanmaması halinde, gecikme gerekçeleri Bakanlıkça uygun görülürse sözü edilen süre iki yıl daha uzatılabilir.

D- Vergi Muafiyetinin Kaldırılması :

Bakanlar Kurulu kararı ile vergi muafiyeti tanınan Vakıfların, resmi senetlerinde yazılı eğitim, sağlık, kültür, bilimsel araştırma ve geliştirmeye yönelik amaçları dışında faaliyette bulunduklarının, son yıllardaki faaliyetleri dikkate alındığında resmi senette yazılı amaçlarını gerçekleştirmelerinin mümkün olmadığının bu Genel Tebliği ile belirlenen vergi muafiyeti şartlarını ihlal ettiklerinin ya da yine 48 nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde belirlenen yükümlülükleri yerine getirmediklerinin, Vakıflarla ilgili olarak Bakanlıkta oluşan dosyaların incelenmesinden ya da Maliye Bakanlığı inceleme elemanlarınca re'sen veya Vakıflar Genel

Müdürlüğünün duyurusu üzerine yapılan incelemelerle tespiti halinde, tespit edilen hususlar hakkında Vakıftan açıklama istenir. Vakıf yönetiminin, Bakanlıkça verilen süre içinde açıklama yapılmaz veya yapılan açıklamalar yeterli görülmez ise ya da açıklamalar yeterli görülmekle beraber Vakıf uyarıya karşın benzeri hataları tekrarlırsa, Maliye Bakanlığı'nca Vakıflar Genel Müdürlüğünün de görüşü alınarak Bakanlar Kurulu'ndan Vakfın vergi muafiyetinin kaldırılması istenir. Vergi muafiyeti kaldırılan

Vakıflar, muafiyetin kaldırıldığı tarihten itibaren beş yıl geçmedikçe yeniden vergi muafiyeti talebinde bulunamazlar. Bu sürenin bitiminden sonra vergi muafiyeti talebinde bulunan Vakıflara, Genel Tebliğin 1.4.1. bölümünde yazılı şartları taşımaları koşulu ile yeniden vergi muafiyeti tanınabilir.

E- Vergi Muafiyeti Tanınan Vakıflarla İlgili Olarak Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar:

Bakanlar Kurulu'nca vergi muafiyeti tanınan Vakıflar hakkındaki uygulamalar sırasında karşılaşılan sorunlarla ilgili olarak aşağıdaki gibi işlem yapılacaktır.

a- Mevduat Faizlerinden Yapılacak Vergi Kesintisi:

Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 8 inci bendinde, bankalar dışında kalan tam mükellef kurumlara yapılan mevduat faizi ödemelerinden % 10 oranında vergi kesileceği hükme bağlanmıştır. Bu hükme göre, tüzel kişilikleri itibariyle tam mükellef kurum olmayan Vakıflara ait paralar için ödenecek mevduat faizlerinden gelir vergisi kesintisi yapılmaması gerekmektedir.

Öte yandan, tüzel kişilikleri itibariyle tam mükellef kurum olmayan Vakıflara ait veya bağlı iktisadi işletmeler, 5422 sayılı Kanunun I/D maddesi gereğince kurumlar vergisi mükellefidirler.

Dolayısıyla, iktisadi işletmeler adına açılan hesaplardaki mevduatlar için yapılacak faiz ödemelerinden vergi kesintisi yapılacaktır. Ancak, Vakfa bağlı veya iktisadi işletmelerin varlığı halinde de Vakıf adına açılan hesaplardaki mevduatlar için yapılacak faiz ödemelerinden gelir vergisi kesintisi yapılmayacağı tabiidir.

b- Şartlı Bağışlarla İlgili İşlemler:

Vakfın amaçları arasında yazılı bir hizmetin gerçekleştirilmesi şartıyla yapılan bağışların, hizmetin gerçekleştirildiği yıllarda harcanması öngörülen

kısımının o yılın gelirleri arasında gösterilmesi gerekir. Vakfın mal varlığına eklenmesi ve gelirlerinin Vakfın amaçları içinde yer alan bir hizmet veya, hizmetlerin yerine getirilmesinde kullanılması şartıyla yapılan bağışlarda ise ana para Vakfın mal varlığı sayılacak, ancak bu paranın getireceği gelir Vakfın gelirleri arasına dahil edilecektir.

Muhasebe işlemleri yönünden de şartlı bağışların Vakfın defterlerinde ayrı hesaplarda izlenmesi gerekmektedir. Şartlı bağış para olarak yapılmış ise bu para fon halinde yine ayrı bir hesapta gösterilecektir.

c-Vakfa Bağlı İktisadi İşletmelerde Muhasebe İşlemleri ve İşletme Gelirlerinin Vakıf Bütçesinde Gösterilmesi:

Vakfa Bağlı veya ait iktisadi işletme bulunması halinde Vakıfla, işletmenin muhasebe işlemlerinin ayrı defterlerde izlenmesi gerekir. İktisadi işletmenin dönem faaliyetlerine ilişkin muhasebe kayıtları Vakıf tüzel kişiliğinin muhasebe kayıtlarından ayrı yürütülecek ve dönem sonunda, işletmenin oluşan karından ödenmesi gereken vergiler indirildikten sonra kalan net kar Vakıf bütçesine gelir olarak aktarılacaktır.

F- Vakfa Tahsis Edilen mal varlığının Satışı veya Kamulaştırılması:

Vakfa tahsis edilen malvarlığının satışı veya kamulaştırılmasından elde edilen gelirler Vakfın mal varlığı sermayesi, ana parası olduğundan, bu paraların yıllık giderlere harcanmayıp, 903 sayılı Kanunun uygulamasına ilişkin Tüzüğün 27 ve 28 inci maddelerindeki usule göre yeni bir gayrimenkul alımına, gelir getirici inşaaata, hisse senedi alımına ya da Vakfa gelir sağlayacak yatırımlara tahsis edilmesi gerekir. Ancak, bu paraların yatırımlara harcanmadan önceki dönem içinde değerlendirilmesinden elde edilen faizin Vakfın yıllık gelirlerine dahil edilmesi zorunludur.

G- Vakıfların Gayrimenkul Kira Gelirlerinde Tevkifat :

Gelir Vergisi Kanunu 94 üncü maddesinin (5) numaralı bendinin (b) ve (c) alt bentlerinde, Vakıflar ve Dernekler ile kooperatiflere ait gayri menkul-

lerin kiralanması karşılığında bunlara yapılan kira ödemelerinden gelir vergisi tevkifatı yapılması öngörülmüştür. Buna göre Vakıflar ve Derneklere ait gayri menkullerin kiralanması karşılığında bunlara yapılan kira ödemelerinden % 20 nispetinde gelir vergisi tevkifatı ve gelir vergisi tevkifatının % 10'u nispetinde fon kesintisi ayrıca yapılacaktır.

Bu tevkifatın yapılması bakımından kendisine kira ödemesinde bulunulan Vakfın Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış Vakıf olması önem arz etmemektedir. Maliye Bakanlığı yayınlamış olduğu 57.seri nolu tebliğle yasaya aykırı olarak daha önceden vergi muafiyeti kazanmış olan Vakıflara Gelir vergi stopajı getirmesi hem yasayla kazanılmış hakların tebliğle kaybedilmesi durumu meydana gelmekte olup bu yasaya tamamen aykırıdır.

Bir diğer sorunda Cemaat Vakıflarının Lozan Anlaşmasıyla sağladıkları hakların bu tebliğin getirdiği hukuki sorunlar ayrı bir problem doğumuna sebep olacaktır.

Kurumlar Vergisi Kanununda yayınlanan 57 seri no'lu tebliğe rağmen bazı yazarlar Gelir vergisi stopajı BKK.ca vergi muafiyeti tanınan Vakıflarda yapılmaması görüşündedirler. BKK.ca vergi muafiyeti tanınmayan Vakıflarda Gelir vergisi stopajının yapılacağı hususunda Danıştay'ın kararları mevcuttur.

Söz konusu madde metninde yalnızca "Vakıf ve Derneklere ait gayri menkuller" şeklinde bir ifade yer almaktadır. Bu şekilde bir düzenleme ile Dernek ve Vakıflara ait iktisadi işletmelere dahil gayri menkullerin değil; doğrudan Dernek ve Vakıflara ait gayrimenkul kiralama işlemlerinin kesinti suretiyle vergilendirilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Böylece Dernek ve Vakıflara yönelik vergilendirme kapsamı daha genişletilmiş anlatılmaktadır.

Vergi muafiyeti almış Vakıfları da kapsayan 57 Sayılı KVK. Genel Tebliğinin iptali hakkında Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı'nın açmış olduğu dava halen devam etmektedir. Mezkur Tebliğin BKK. ile vergiden muaf tutu-

lan Vakıfların muafiyetini ihlal ederek tebliğ ile yeni vergi ihdas edilmesi iddiasıyla ilgili Tebliğin, Anayasaya ayıkırı olduğu iddiasıyla iptal davası açılmış olup dava henüz neticelenmemiştir.

Diğer taraftan yasal düzenlemedeki bu eksikliğin doğal sonucu olarak, iktisadi işletmesi olmayıp, yalnızca mal varlığındaki gayri menkulleri kiralamak suretiyle Gelir elde eden iki Dernek (veya Vakıftan), gayri menkullerini GVK.'nın 94. maddesi çerçevesinde kesinti yapmakla yükümlü kişiye kiralayan, üzerinde % 22 (fon dahil) nispetinde vergi yükü bulunurken; gayri menkulünü, kesinti yapmakla yükümlü olmayanlara kiralayan Vakıf üzerinde, bunlar GV. kapsamına da kiralayan Vakıf üzerinde, bunlar G.V. kapsamına da girmediklerinden; herhangi bir vergi yükü olmayacaktır. Bu durum vergi hukukunun temel ilkelerinden olan, eşit davranma, ayırım yapmama deyimleriyle özetlenebilecek <vergilemede eşitlik> ilkesine aykırı bir uygulama oluşturmaktadır.

H-Vakıfların İktisadi İşletmelerinin Vergi Muafiyeti Karşısındaki Durumu:

Kurumlar Vergisi Kanununa göre Vakıflar tüzel kişilikleri itibariyle kurumlar vergisi mükellefi değildirler. Çünkü Vakıflar iktisadi işletme kurmadıkları sürece(sadece Vakıfsal faaliyetleri bakımından) zaten KV. Mükellef olmazlar. Ancak bunlara ait iktisadi işletmeler kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmıştır. Bakanlar Kurulunca Vakıflara tanınan vergi muafiyetinin Vakıfların iktisadi işletmelerin kapsamadığı KVK. md. 7 nci maddesinin 15 numaralı bendinde belirtilmiştir.

I- Vakıfların İktisadi İşletmelerinin Kazançlarına İlişkin İstisna :

Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan Vakıflara ait olup eğitim, sağlık, kültür ve bilimsel araştırma-geliştirme konularında faaliyet gösteren iktisadi işletmelerin sağladıkları kazançlar, vergiden müstesna tutulmuştur. Bu durumda, 903 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine göre Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan Vakıflara ait olup eğitim, sağlık, kültür ve

bilimsel araştırma-geliştirme konularında faaliyet gösteren iktisadi işletmelere kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilecektir. Ancak, söz konusu hüküm gereğince, eğitim, sağlık, kültür ve bilimsel araştırma-geliştirme konularında faaliyetinde bulunan işletmelerin kazançları kurumlar vergisinden müstesna tutulacaktır.

Bakanlar Kurulu kararı ile vergi muafiyeti tanınan Vakıfların, eğitim, sağlık, kültür ve bilimsel araştırma-geliştirme konuları dışında faaliyet gösteren işletmelerinin bu istisnadan yararlanmaları söz konusu olmadığından, bunların kazançları önceden olduğu gibi kurumlar vergisine tabidir.

J- Vakıf İktisadi İşletmelerin Kurumlar Vergisinden Muaf Kazançların Gelir Vergisi Stopajı Karşısındaki Durumu:

Bakanlar Kurulu kararı ile vergi muafiyeti tanınan Vakıfların eğitim, sağlık, kültür ve bilimsel araştırma-geliştirme konularından sağlanan ve Kurumlar Vergisinden muaf olan kazançlar GVK. Madde. 94 bent G hükmüne göre % 20 nispetinde Gelir Vergisi Tevkifatı ve bu tevkifat yapılan Gelir Vergisinin % 10'u nispetinde fon kesintisi ayrıca yapılacaktır. ÖRNEK; Resmi senedinde, eğitim, sağlık, kültür konularında faaliyette bulunmayı amaç edinen (A) Vakfın Bakanlar Kurulu kararı ile vergi muafiyeti tanınmıştır. Vakfın bir okul, bir hastane, bir de lokal işletmesi bulunmaktadır. (A) Vakfınca gelir ve kurumlar vergisi yönünden yapılacak işlemler şu şekilde olacaktır.

1. Vakıf, sahibi olduğu üç işletmenin kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis ettirip, VUK. hükümlerine göre tutulması zorunlu defterleri tasdik ettirecektir. Her işletme için ayrı defter tutulacağı gibi, işletmelerin hesap ve faaliyetleri tek defterde, ancak ayrı hesaplarda da izlenebilir.

2. Vakfın, sahibi olduğu okul ve hastane işletmesinin kazançları, kurumlar vergisinden müstesnadır. Ancak, bu işletmelerin kazançlarından Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 6 numaralı bendi gereği tevkifat yapılması gerekmektedir. Tevkifat, işletme yönetimince yapılacaktır. Tevki-

fat sonrası kalan net tutarlar ise işletmenin sahibi olan Vakfa gelir olarak intikal ettirilecektir. İşletmenin yıl sonu ortaya çıkan kazancı Vakfa aktarılsa dahi söz konusu tevkifatın yapılması zorunludur.

3. Vakfın sahip olduğu lokal işletmesi eğitim, sağlık, kültür ve bilimsel araştırma-geliştirme kapsamında değerlendirilmeyeceğinden, bu işletmenin kazancı kurumlar vergisinden müstesna değildir. Bu nedenle, lokal işletmesinin faaliyetlerinden sağlanan kazançlar hesap dönemini izleyen dördüncü ay içinde kurumlar vergisi beyannamesi ile vergi dairesine beyan edilecek ve hesaplanan vergi kanuni süre içinde ödenecektir. Beyan üzerinden tahakkuk ettirilen vergiden sonra kalan net miktar ise işletmenin ait veya bağlı olduğu Vakfa gelir olarak aktarılacaktır. Diğer taraftan, eğitim, sağlık kültür ve bilimsel araştırma-geliştirme konularında faaliyet gösterenler dahil Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan Vakıflara ait bütün iktisadi işletmelerin asgari kurumlar vergisi uygulamasına tabi olacağı açıktır.

K- Yeminli Mali Müşavirlerce Yapılacak İncelemeler:

a-Genel Olarak:

Bakanlar Kurulu kararı ile vergi muafiyeti tanınan Vakıfların yıllık faaliyetleriyle ilgili kesin bütçe, bilanço ve gelir-gider cetvelleri, 3 seri nolu SM, SMMM. ve YMM. Kanunu Genel Tebliği (D) bölümünde yer alan açıklamalar çerçevesinde Yeminli Mali Müşavirlerce incelenmekte, ayrıca bu Vakıfların o yıl içindeki vergi muafiyeti şartlarını koruyup korumadıklarının belirlenmesi bakımından tasdik raporu düzenlenmektedir.

Vakıfların kurumlar vergisinden muaf tutulabilmesi için aranan şartların yerine getirildiğinin ve Bakanlar Kurulu'na vergi muafiyeti tanınan Vakıflarda aranan muafiyet şartlarının devam ettiği hususunun yeminli mali müşavirlere tasdik ettirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

Vakıfların vergi muafiyetinden yararlandırılmaları, diğer şartların yerine getirilmiş olmasına ve yeminli mali müşavirlerin bu konuda düzenledikleri tasdik raporlarında olumlu görüş bildirmelerine bağlıdır.

b-Vakıf Hesaplarının Yeminli Mali Müşavir Tarafından İncelenmesinden Önce Vakıf Yöneticilerinin Yapması Gerekli İşlemler:

Vakfın Kurumlar Vergisi muafiyeti için Maliye Bakanlığına yazılı olarak Vakıf senediyle birlikte müracaat edilmesi,

Vergi muafiyeti tanınması konusunda ilgili kuruluşların Maliye Bakanlığına olumlu görüş bildirmiş olması,

Maliye Bakanlığı muafiyet talep eden Vakıf hesaplarının bir yeminli mali müşavire incelettirilmesini talep etmiş olması gerekmektedir.

Maliye Bakanlığı yeminli mali müşavir tasdik raporunu, Vakıf senedinin bir örneğini ve kendi görüşünü de belirterek Bakanlar Kurulundan vergi muafiyeti almak üzere Başkanlığa gönderecektir.

Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan Vakıflar yeni yılın ilk üç ayı içinde Maliye Bakanlığına gönderdikleri yıllık Bilanço ve gelir tabloları ile kesin bütçelerini bu Tebliğde öngörülen esaslar çerçevesinde yeminli mali müşavirlere tasdik ettirmek durumundadırlar.

Yeminli mali müşavirlerce yapılan inceleme sonucu düzenlenen vergi muafiyet tasdik raporlarının iki örneği, vergi muafiyetinin tanınmasını isteyen veya Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan Vakıf, kurum veya kuruluş yetkililerine teslim edilir. Raporun bir örneği yetkililerce Maliye Bakanlığına gönderilir.

Vakıflara vergi muafiyeti tanınması için Maliye Bakanlığının istemiş olduğu yeminli mali müşavir vergi muafiyet tasdik raporunun gönderilmemesi halinde, vergi muafiyet talebinden vazgeçilmiş addolunur.

5. 4369 SAYILI KANUN İLE VAKIFLARIN VERGİLENDİRİLMESİ

03.Şubat 1999 tarih-23600 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 60 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği ile; 4369 sayılı Kanunla dernek ve

vakıfların vergilendirilmesinde yapılan değişikliklerle ilgili olarak, aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

A- Dernek ve Vakıflarca Kendi Gelirlerinden Yapılacak Tevkifat Uygulaması:

Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinin ikinci fıkrasının 6 numaralı bendine 4369 sayılı Kanunla eklenen (c) alt bendi ile, dernek ve vakıfların tevkifata tabi tutulmamış bazı gelirleri üzerinden tevkifat yapılması öngörülmüştür. Tevkifat dernek ve vakıfların kendileri tarafından yapılacak ve muhtasar beyanname ile bağlı bulundukları vergi dairesine beyan edilerek ödenecektir.

a-Tevkifata Tabi olan ve Olmayan Gelirler:

Düzenlemeye göre tevkifata tabi olan ve olmayan gelirler şunlardır;

Dernek ve vakıfların iktisadi işletmelerinin gelirleri kurumlar vergisine tabi olduğundan, tevkifata tabi değildir.

Dernek ve vakıfların kendilerine ödeme yapıldığı sırada tevkifata tabi tutulmuş gelirleri (faiz ve repo gelirleri gibi), ayrıca kendilerince tevkifata tabi tutulmayacaktır. Kendilerine yapılan ödeme sırasında sıfır oranda tevkifata tabi tutulmuş (Devlet tahvili ve Hazine bonusu faizi gibi) gelirlerden ise dernek ve vakıflar bünyesinde tevkifat yapılacaktır.

Derneklere kuruluşları sırasında kurucular tarafından ödenen aidatlar ile vakıflara kuruluşları sırasında amaçları için tahsis edilen mal ve haklar tevkifata tabi değildir.

Üyelerine emekli aylık ve ikramiyesi vermek üzere kurulan vakıfların üyelerinden aldıkları aidat tevkifata tabi değildir.

b-Tevkifat Oranı:

Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinde, dernek ve vakıflarca kendi gelirlerinden yapılacak tevkifat oranının ;

Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflarla, kamu yararına çalışan dernekler için binde birden, diğer vakıf ve dernekler için yüzde birden fazla olmamak üzere Bakanlar Kurulunca belirleneceği hükme bağlanmıştır. Bakanlar Kurulu bu yetkisine dayanarak bütün dernek ve vakıflar için oranı yüzde sıfır olarak belirlemiştir.

c- Defter ve Belge Düzeni:

Yeni bir oran belirleninceye kadar dernek ve vakıflar, Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinin ikinci fıkrasının 6/c numaralı bendinde belirtilen gelirleri için tevkifat yapmayacaklar ve muhtasar beyanname vermeyeceklerdir. Diğer nedenlerle muhtasar beyanname verilmesi halinde de bu gelirleri beyannameye dahil etmeyeceklerdir.

Tevkifat yapılmamakla ve muhtasar beyanname verilmemekle birlikte bütün dernek ve vakıfların yürürlükte bulunan kendi mevzuatları ve Vergi Usul Kanunu uyarınca; tutulması gereken bütün defterleri eksiksiz tutmaları,

Alınması, düzenlenmesi ve saklanması gereken bütün belgeleri almaları, vermeleri ve saklamaları, defter ve belgeleri istendiğinde ibraz etmeleri,

Tevkifat oranı sıfır dahi olsa, tevkifat matrahının tespitine imkan veren her türlü kaydı yapmaları gerekmektedir.

B- Dernek ve Vakıflara Ait Bazı İktisadi İşletmelerin Kurumlar Vergisi Muafiyeti:

Kurumlar Vergisi Kanununun 7'inci maddesinin 7 numaralı bendinde yer alan ve dernek ve vakıflara ait bazı iktisadi işletmeleri kurumlar vergisinden muaf tutan düzenleme, 4369 sayılı Kanunla 1/1/1999 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu nedenle, daha önceki düzenleme çerçevesinde Maliye Bakanlığınca muafiyeti kabul edilen iktisadi işletmelerin muafiyeti bu tarihte son bulmuştur. 1/1/1999 tarihinden itibaren dernek ve vakıflara ait bütün iktisadi işletmeler kurumlar vergisi mükellefi olacaktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

VAKIFLARDA TEKDÜZEN MUHASEBE

A-) Vakıflarda ve şubelerinde : Vakıflar Genel Müdürlüğü, vakıflardaki mali işlemlerin belli kavram ve ilkeler çerçevesinde muhasebeleştirilmesini sağlamak ve sonuçta ilgililere tutarlı ve karşılaştırılabilir mali tablolar sunmasını temin etmek ve böylece denetim faaliyetlerini kolaylaştırmak amacıyla Vakıflar Tek Düzen Hesap Planı hazırlanmıştır.

Hesap Planı hazırlanırken, muhasebe uygulama tebliğindeki esaslara bağlı kalmak (boş hesap kullanmak) ve Maliye Bakanlığının da olumlu görüşü alınmak suretiyle hareket edilmiştir.

Hazırlanan mali tablolarda, ayrıntılı bilanço ve ayrıntılı gelir tablosu ile yetinilmiş geçmiş döneme ilişkin veriler istenilmemiştir.

Ayrıca, maliyet hesabı kullanma zorunda olan vakıfların 7/B seçeneğine göre kayıt yapmaları öngörülmüştür.

30.11.1994 tarihli genelge ile " Vakıflar Tek Düzen Hesap Planı "nın 01.01.1995 tarihinden itibaren; yeni kurulan vakıflar ile Vakıflar Genel Müdürlüğünce işletme hesabı esasına göre defter tutmalarına izin verilen vakıflar hariç olmak üzere kullanılması zorunlu tutulmuş, aksi davranışta olan vakıf yöneticileri hakkında cezalı işlem yapılacağı bildirilmiştir.

B-) Vakıflara Ait veya Tabi İktisadi İşletmelerde : 1 sıra nolu Muhasebe Uygulama Genel Tebliğine göre vakıflara ait iktisadi işletmeler, Kurumlar Vergisi mükellefi olduklarından, bu işletmelerde tebliğde belirtilen esaslara göre hareket etmeleri gerekmektedir. Tebliğde belirtilen şartlar dahilinde hesap planı uygulayacak ve temel mali tablolar ile gerektiğinde diğer mali tabloları da düzenleyeceklerdir.

Dolayısıyla, vakıfların bizati kendileri; Vakıflar Genel Müdürlüğünce hazırlanan, hesap planı, ayrıntılı bilanço ve gelir-gider tablosu ile vakıflara uygun olarak hazırlanan " Vakıflar Tek Düzen Hesap Planı"nı uygulayacaklar ve zorunlu olarak 7/B seçeneğini kullanacaklardır.

Vakfa ait iktisadi işletme mevcut ise bu işletmeler için muhasebe uygulama tebliğlerindeki esaslara göre hesap planı kullanılacak, temel mali tablolar hazırlanacak, belirlenen haddin aşılması halinde diğer mali tablolar (Fon akım, nakit akım, net işletme sermayesi değişim, kar dağıtım) düzenlenecektir. Yine tebliğde belirtilen hadlerin aşılması halinde 7/A seçeneği kullanılacaktır.

Vakıf iktisadi işletmeleri ile vakfın kendisinin ayrı ayrı defterler tutması, vergisel açıdan zorunluluk olduğundan, yukarıda açıklanan durumun çelişkili olmayacağı söylenebilir.

Dönem sonlarında iktisadi işletme bilançolarında oluşan kar (590 nolu Dönem Net Karı Hesabı) Vakfın Gelir-Gider Tablosuna (648-İktisadi İşletme Gelirleri Hesabı'na) yansıtılır.

C-) Hesap Planında Boş Bırakılan Hesap Grupları ve Defteri Kebir Hesaplarının Kullanımı

1. Hesap planında belirtilen hesap grubu defteri kebir (büyük defter) hesaplarının isim, kod numaraları ve sıralamaları değiştirilmez. Hesap planında boş olarak görülen 2'li kod hesap grupları, ekonomik gelişmeler ve ihtiyaçlar paralelinde Maliye Bakanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğünce kullandırılacaktır.
2. Hesap planında boş olarak görülen 3'lü kod defter-i kebir (büyük defter) hesapları ise, ana grubu ile grup hesaplarının işleyiş ve mantığına uygun olmak, niteliği ve kapsamı itibariyle hesap planında belirlenmiş benzeri bir hesap bulunmamak, kullanıldığı takdirde ana hesap grubu ve hesap gruplarının bütünlük ve tutarlılığını bozmamak şartıyla serbestçe kullanılabilir. Bununla beraber T.C. Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nca düzenlenen Muhasebe Sistemi Uygulama Tebliği'nde yer alan ancak vakıflarda kullanılmayan hesapların karşılarında "Kullanılamaz" ibaresi yer almaktadır. Bu hesaplar vakıflarca kullanılmayacaktır.
3. 8 ana grubu vakıflar için kullanılmayacaktır.

**VAKIFLARDA TEK DÜZEN HESAP PLANI
UYGULAMASINDA (ÖZELLİK ARZ EDEN)
ÖRNEK HESAP PLANI**

131 ORTAKLARDAN (KURUCULARDAN) ALACAKLAR

131 01 - Kurucu A

131 02 - Kurucu B

132 İŞTİRAKLERDEN ALACAKLAR

**133 BAĞLI ORTAKLIKLARDAN İKTİSADİ İŞLETMEDEN
ALACAKLAR**

133 01 - X İşletmesi

133 02 - Y İşletmesi

133 03 - Z İşletmesi

134 ÜYELERDEN ALACAKLAR

134 01 - Üye A

134 02 - Üye B

134 03 - Üye C

331 ORTAKLARA (KURUCULARA) BORÇLAR

331 01 - Kurucu A

331 02 - Kurucu B

332 İŞTİRAKLERE BORÇLAR

333 BAĞLI ORTAKLIKLARA (İKTİSADİ İŞL.) BORÇLAR

333 01 - X İşletmesi

333 02 - Y İşletmesi

333 03 - Z İşletmesi

334 ÜYELERE BORÇLAR

- 334 01 - Üye A
- 334 02 - Üye B
- 334 03 - Üye C

431 ORTAKLARA (KURUCULARA) BORÇLAR

- 431 01 - Kurucu A
- 431 02 - Kurucu B

432 İŞTİRAKLERE BORÇLAR

433 BAĞLI ORTAKLIKLARA (İKTİSADİ İŞLETMELERE) BORÇLAR

- 433 01 - X İşletmesi
- 433 02 - Y İşletmesi
- 433 03 - Z İşletmesi

434 ÜYELERE BORÇLAR

- 434 01 - Üye A
- 434 02 - Üye B
- 434 03 - Üye C

603 BAĞIŞ VE YARDIMLAR

- 603 01 - Nakdi Bağışlar
- 603 02 - Ayni Bağışlar
- 603 03 - Şartlı Bağışlar
- 603 04 - Diğer Bağışlar

604 PRİM VE AİDATLAR

- 604 01 - Giriş aidatları
- 604 02 - Yıllık aidatlar
- 604 03 - Diğer aidatlar

642 FAİZ GELİRLERİ

- 642 01 - Devlet tahvili faiz geliri
- 642 02 - Hazine bonosu faizleri
- 642 03 - Vadeli hesaplardan alınan faizler
- 642 04 - Vadesiz hesaplardan alınan faizler
- 642 05 - Ticari alacaklardan alınan faizler
- 642 06 - Diğer faiz geliri

648 İKTİSADİ İŞLETME GELİRLERİ

- 648 01 - X İşletmesi
- 648 02 - Y İşletmesi
- 648 03 - Z İşletmesi

VAKIFLARDA 7/B SEÇENEĞİ MALİYET HESAPLARININ İŞLEYİŞİ

Bu uygulamada; giderler defter-i kebirde maliyet dönemi boyunca çeşit esasına göre izlenir. Maliyet çıkarma dönemlerinde, söz konusu giderler gider dağıtım tablosu aracılığıyla fonksiyonlarına dönüştürülerek ilgili gider yerlerine ve hizmet veya mamul maliyetlerine veya sonuç hesaplarına aktarılır.

Gider çeşitlerinin fonksiyonlarına dönüştürülmesinde ve ilgili gider yerlerine yüklenmesinde, işletmeler isterlerse gider çeşidi hesaplarından ilgili gider yerlerine ve fonksiyonel gider hesaplarına aktarmalar yapılmasını gerektirecek kayıt düzenini seçerler. İsterlerse, eş zamanlı kayıt düzenini bu seçenek için de kullanarak, yardımcı defterlerde fonksiyonel gider hesaplarını ve gider yerlerini izleyebilir. Bu suretle gider çeşitleri tahakkuk ettikçe ilgili defter-i kebir hesaplarında izlenirken, aynı anda yardımcı defterlerde fonksiyonlarına göre izlenip eş zamanlı olarak gider yerlerine aktarılabilir.

7/B seçeneğinde işletmeler 79 no.lu gruptaki maliyet hesaplarını kullanır.

Bu uygulamada maliyet hesap grupları aşağıdaki gibi bölümlenir:

79- GİDER ÇEŞİTLERİ

- 790 İlk Madde Ve Malzeme Giderleri
- 791 İşçi Ücret Ve Giderleri
- 792 Memur Ücret Ve Giderleri
- 793 Dışarıdan Sağlanan Fayda Ve Hizmetler
- 794 Çeşitli Giderler
- 795 Vergi, Resim Ve Harçlar
- 796 Amortismanlar Ve Tükenme Payları
- 797 Finansman Giderleri
- 798 Gider Çeşitleri Yansıtma Hesabı
- 799 Üretim Maliyeti Hesabı

tarafımızdan eş zamanlı kayıt sisteminin uygulanarak detay hesaplar buna göre düzenlenmiş, böylece hem fonksiyonel gider hesaplarını hem de gider yerlerini izleme imkanı doğmuştur. Ancak, vakıflarda " AMACA YÖNELİK GİDERLER " hesabının olması değişik bir uygulamayı zorunlu kılmakta, giderleri gider yönlerine göre ayırırken, "Amaca yönelik giderler ve amaca yönelik olmayan giderler gibi detay hesap bölümlenmesine gidilmesi gerekmiştir. Amaca yönelik giderler direkt olarak "603 Amaca Yönelik giderlere yansıtılmış, amaca yönelik olmayan giderler dağıtım yöntemiyle fonksiyonel gider hesaplarına dağıtılmıştır.

Giderler tahakkuk ettikçe dönem boyunca 790-797 no.lu çeşit esasına göre bölümlenmiş ilgili gider hesaplarının borcuna kaydedilir.

Üretim ve hizmet işletmelerinde, maliyet çıkarma dönemlerinde düzenlenen gider dağıtım tablosu sonucuna göre fonksiyonlarına ve gider yerlerine göre gruplanan çeşit hesaplarının toplam tutarları, "798-Gider Çeşitleri Yansıtma Hesabı" alacağı ile "799-Üretim Maliyet Hesabı" ve "630-Araştırma ve Geliştirme Giderleri", "631-Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri", "632-Genel Yönetim Giderleri", "660-Finansman Giderleri" grubunun ilgili hesabına, "680-Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları" hesaplarının ilgili olanlarına veya aktifleşmesi gereken tutarlar ise ilgili aktif he-

saplarının borcuna kaydedilir. Dönem sonlarında "799-Üretim Maliye Hesabı" üretim işletmelerinde " 151-Yarı Mamuller-Üretim" ve "152 Mamuller" hesaplarına, hizmet işletmelerinde ise "622-Satılan Hizmet Maliyeti Hesabı"na devredilerek kapatılır.

Ticaret işletmelerinde ise dönem boyunca gider çeşitleri hesabının borcuna kaydedilen tutarlar, dönem sonlarında fonksiyonlarına dönüştürülerek sonuç hesapları arasında yer alan, 630, 631, 632 hesapları ile "66-Finansman Giderleri Grubu" ilgili hesabın borcuna, "798-Gider Çeşitleri Yansıtma Hesabının alacağına yazılır.798 ve 790, 797 no.lu hesaplar dönem sonlarında karşılaştırılarak kapatılır.

Ancak, Vakıflar tek düzen hesaplarında 633 Amaca Yönelik Giderler Hesabı ihtas edildiğinden, yansıtmalar yapılırken 633 hesap büyük önem arz etmektedir. Çünkü vakıfların yapmış olduğu faaliyet giderlerinin çoğunluğu amaca yönelik giderlerden oluşmaktadır.

7/A SEÇENEĞİNDE MALİYET HESAPLARI

Maliyet hesaplarının uygulanmasında Vakıflar Genel Müdürlüğü 7/B seçeneğinin uygulanmasını zorunlu kılmıştır. Şüphesiz bu zorunluluk vakıfların sadece kendilerini kapsamaktadır, diğer bir anlatımla, vakıfların iktisadi işletmeleri maliyet hesapları uygulamalarında (7/A) veya (7/B) seçeneğinden herhangi birini seçebileceklerdir. Ancak,bir önceki yıl aktif toplamı 150 milyar lirayı ve net satışları toplamı 300 milyar lirayı aşan üretim ve hizmet işletmeleri için 7/A seçeneğinin uygulanması zorunludur. Buna karşılık ticari işletmeler ile bir önceki yıl aktif toplamı 150 milyar liranın net satışlar toplamının 300 milyar liranın altında kalan üretim ve hizmet işletmelerinde isteyenler 7/B seçeneğini uygulayabilirler.

Uygulamada işletmelerde fonksiyon esasına göre kaydın yıl sonlarında kolaylık sağlaması nedeniyle 7/A seçeneğinin 7/B seçeneğine göre daha çok kullanılmaktadır.

EKLER

EK : 1

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VERGİ MUAFİYETİ TASDİK RAPORU

İNCELEMİYİ YAPAN YEMİNLİ Adı ve Soyadı :
MALİ MÜŞAVİRİN : Bağlı Olduğu Oda :
Büro Adresi :

İş Telefonu :
Fax no :

DAYANAK SÖZLEŞMESİNİN : Günü :
Sayısı :

MÜKELLEF VEYA VERGİDEN : Adı :
MUAF VAKIF, KURUM :
VEYA KURULUŞUN :
İşi :
Adresi :
Vergi Dairesi :
Hesap No :

Telefon No :
Faks No :

İNCELEME DÖNEMİ : 1.1.1999 - 31.12.1999

SONUÇ : 1992 Yılından beri vergi muafiyeti
devam eden münhasıran eğitim konusunda faaliyet gösteren
".....Vakfı" nın 1999 yılı hesaplarıyla sınırlı olmak üzere fiili du-

rum ve belgeleri, ilgili mevzuat ile 12.5.1990 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan S.M, S.M.M.M. ve Y.M.M. Kanununun 3. numaralı tebliği ve 4 seri numaralı K.V.K. Genel tebliği açıklamaları sonucunda incelenerek Vakfın 1999 yılındaki faaliyeti esnasında vergi muafiyeti şartlarını koruduğu ve vergi muafiyetinin devam etmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

I- GENEL BİLGİ:

1.1.Vakfın Adı ve Merkezi:

Vakfın adı "..... Vakfı"dır. Vakfın İdare Merkezi,'dır.

Raporumuzun diğer bölümlerinde "..... Vakfı" yerine kısaca vakıf ibaresi kullanılacaktır.

1.2.Vakfın Kurucuları ve Adresleri:

Vakfın kurucuları ve adresleri aşağıdaki gibidir;

1. /İSTANBUL
2. /İSTANBUL
3. /İSTANBUL
4. /İSTANBUL
5. /İSTANBUL

1.3.Vakfın Amacı:

Vakfın amacı; "Memleketimizin ilmi, içtimai, iktisadi ve bilimsel kalkınmasına katkıda bulunma hizmetini şiar eden bir neslin yetişmesi doğrultusunda hizmet vermektir.

Vakıf bu gayenin tahakkuku için; İlmi, kültürel, bilimsel ve sosyal sahalarda kurslar açmak. Kabiliyetli, yetim, öksüz ve fakir öğrencilere tahsil imkanı hazırlamak. Konferanslar seminerler vb. toplantılar düzenlemek ve okullarda öğrenciler arasında beceri gösteren yetişkinler arasında yarışmalar düzenlemek ve ödül vermek. Kreş, gündüz bakım evi, ilköğretim okulu, lise, üniversiteler vb. tesis etmek, işletmek kiralamak ve inşa etmek.

Hanımlar için biçki, dikiş vb. kurslar açmak. Vakıf eserleri ile külliye-
ni korumak, onarmak.

1.4. Vakfın Kuruluşu, Tescili ve Vakıf Senedinde Yapılan Değişikliklere Ait Bilgiler:

İstanbul ..,Noterliğinin tarih ve yevmiye numarası ile
tasdik olunan Resmi Vakıf Senedi, T.C. Birinci Asliye Hukuk Ha-
kimliğinin esas no:..... ve karar no:..... sayılı kararı ile ta-
rihinde Medeni Kanunun 74.üncü maddesi gereğince vakfın tesciline ka-
rar verilmiş daha sonra tarih ve sayılı resmi gazete ... nu-
maralı sayfada yayınlanmıştır.

1.5. Vakfın Mal Varlığına İlişkin Bilgiler:

Vakıf, gayrimenkul olarak toplam sekiz adet arsa ve binaya sahip olduğu
rapor ekinde tapu fotokopilerinde görülecektir.

Ticaret Kanunu açısından tüzel kişiliği olmayan iktisadi işletme sadece
Kurumlar Vergisi Kanunu hükmü gereği ayrı vergi numarası alarak bilan-
ço usulünde muhasebe tutmakta ve faaliyette bulunmaktadır.

Vakfın mal varlığı hesaplamasında vakıf 1998 yılı hesaplarını yeminli mali
müşavire tasdik ettirmiş olup başlangıç olarak 1999 yılı baz alındığından
incelemelerimiz yalnızca 1999 mali yılıyla sınırlıdır. 31.12.1999 tarihli bi-
lançosunda, vakfın kasasında nakit olarakTL. Vakıfbank
..... şubesi hesap numarasında vadesiz hesapta TL.
mevduatı mevcuttur.

Bağlı ortaklığı olan vakfa bağlı iktisadi işletmelerinden aşağıda belirtilen
alacakları mevcuttur;

<u>OKULUN ADI</u> :	<u>ALACAK TUTARI TL.</u>
..... Anaokulundan alacak	- TL.
..... İlkokulundan alacak	- TL.
..... Kolejinden alacak	- TL.

Maddi duran varlıklar ise aşağıdaki dağılımdaki gibi olup bu kıymetler amortisman düşülmemiş hali olup brüt değerlerdir.

Sabit Kıymetlerle İlgili Tablo

MADDİ DURAN VARLIKLAR	DEĞER
250- Arazi ve Arsalar	TL.
252- Binalar	TL.
253-01 Tesis, Makine ve Cihazlar	TL.
255-01 Demirbaşlar	TL.
258- Yapılmakta Olan Yatırımlar	
258-01 Yetimhane inşaatı	TL.
258-02 Ortaokul inşaatı	TL.
YEKÜN:	TL.

Toplam Mal Varlığıyla İlgili Özet Tablo

CİNSİ	TUTARI
Hazır Değerler	TL.
Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar	TL.
Maddi Duran Varlıklar	TL.
..... Kolej Bina İnşaatı	TL.
YEKÜN	TL.

1.6.Vakfın Organları ve Kanuni Temsilcileri:

Vakfın organları, Umumi Heyet, Mütevelli Heyeti ve Murakabe Heyetinden oluşmaktadır.

Vakıf umumi heyeti, vakfın en yetkili organı olup vakfın kuruluşunda ad ve soyadları vakıf resmi senedinde yazılı yirmi üç üyeden yazılı kurucular ile sonradan vakfa üye kabul edilen bütün üyelere oluşmaktadır.

Kurucu veya diğer üyelere gizli oyla beş asil ve beş yedek üye mütevelli heyetine, üç asil iki yedek üye murakabe üyeliğine seçilir.

Vakfın en son yapılan 15.2.2000 tarihli 12.inci olağan genel kurul toplan-

tısında bir yıl için Yönetim Kurul üyelikleri ve 26.2.2000 tarihinde vakıf yönetim kurulunun yaptığı vazife dağılımı aşağıdaki gibidir.

ADI SOYADI	VAZİFESİ
1-	Başkan
2-	2.Başkan
3-	Sekreter
4-	Muhasip
5-	Veznedar

Vakıf mali işlerde ve'ın müştereken imzalarıyla temsil ve ilzam edilmektedir. Vakıf idari işlerdeve'ın münferiden imzalarıyla temsil ve ilzam edilmektedir.

Vakıf denetim kurulu üyeleri ise aşağıdaki gibidir;

1.
2.
3.

1.7.Vakfın Gelirleri ve Amaca Tahsis Şekli:

Vakfın gelirleri;

1. Vakfın gelirlerinden birincisi vakıf adresiyle aynı yerde bulunan Özel İlköğretim Okulu işletmeciliğinden meydana gelmektedir.
2. Vakfın gelirlerinden ikincisi Özelİlköğretim Okulu ve Lisesi işletmeciliğinden meydana gelmektedir.
3. Vakfın gelirlerinden üçüncüsüadresindeki gayrimenkulun mesken olarak kiraya verilmesinden elde ettiği kira gelirinden oluşmaktadır. Bu gayrimenkul mesken olarak kiraya verildiğinden mesken kira iradından gelir vergi stopajı yapılamadığından fatura kesilmekte ve mesken kira karşılığı elde edilen gayri menkul sermaye iradiyle birlikte ayrıca tah-

sil edilen katma değer vergisi vakıf tarafından bağlı olduğu vergi dairesine verdiği K.D.V. beyannamesiyle beyan etmektedir.

Vakıf gelirlerini elde ederken vakıf senedindeki kuruluş amacına uygun harcama olmakta olup bu gelirlerinden elde ettiği kazancı yine okul yapımına harcamakta ve yoksul ama kabiliyetli gençlere ücretsiz eğitim olanağı sağlamaktadır.

1.8.Muhasebe İşlemlerinden Sorumlu Olanların Kimlik Bilgileri ile 3568 Sayılı Kanuna Göre Ruhsat Alıp Almadıkları:

Vakfın muhasebesi ve Serbest Muhasebeci tarafından yürütülmektedir. Muhasebede çalışan3568 sayılı S.M., S,M.M.M. ve Y.M.M. Kanunda bahsedilen unvanlardan herhâangi birisine sahip değildir.

S.M., İ.S.M.M. Odasındaoda sicil no ve büro sicil no ile kayıtlıdır.

1.9.İnceleme Dönemine İlişkin Bilanço ve Gelir Tablosu:

İnceleme dönemi olan 1999 yılına ait bilanço ve gelir tablosu rapor ekinde dir .

1.10. Vakfın Vergi Muafiyetine İlişkin Bilgiler:

Vakıfasayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla tarihinde vergi muafiyeti tanınmış olup, vergi muafiyeti halen devam etmektedir.

1.11. Vakfın İktisadi İşletmeleri Hakkında Bilgi:

Vakfın merkez adresinde faaliyet gösteren Vakıf İktisadi İşletmesi olan "..... Vakfı Özelİlköğretim okulu ve Koleji" ile yine bu iktisadi işletmenin şubesi şeklinde adresinde Özel İlköğretim Okulu ve Lisesi bulunmaktadır. İktisadi işletmeleriVergi Dairesi Müdürlüğü numaralı kurumlar vergi mükellefi olarak faaliyetine devam etmektedir.

Vakıf, iktisadi işletmesi için 48. Seri numaralı KV, tebliğinde belirtilen iktisadi işletmelerin vakıf tüzel kişiliğinden ayrı olarak defter tasdik ettirme şartına uyduğu görülmüştür.

2-USUL INCELEMELERİ:

2.1.Yasal Defterlerin Tasdikine İlişkin Bilgiler :

Vakfın 1999 mali yılı ait defterlerin tasdik durumu aşağıdadır.

<u>Defterin Türü</u>	<u>Tasdik Makamı</u>	<u>Tasdik Tarihi</u>	<u>Numarası</u>
.....			
.....			
.....			
.....			

2.2. Defter Kayıtlarına Dayanak Teşkil Eden Belgelerin Usulüne Uygun Olup Olmadığı, Gerçeği Yansıtıp Yansıtmadığı:

Örnekleme yoluyla yaptığımız inceleme sonucunda, defter kayıtlarına dayanak teşkil eden belgelerin usulüne uygun olduğu ve gerçekleri yansıttığı yapılan inceleme sonucu tespit edilmiştir.

2.3. Defter Kayıtlarının Kayıt Nizamına, Muhasebe İlkelerine Uygun Olup Olmadığı:

Defter Kayıtlarının kayıt nizamına, muhasebe ilkelerine ve Maliye Bakanlığının yayınladığı 1-9 sıra numaralı "Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği" çerçevesinde uygulanan Tek Düzen Hesap Planına ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün vakıflar için yayınlamış olduğu Hesap Planına uygun yapılmış olup, vakıf muhasebesini bilgisayarla takip etmektedir.

2.4. Yıl İçinde verilmesi Gereken Katma Değer, Muhtasar ve Benzeri Beyannamelerin Süresinde verilip verilmediği ve Vergi Mevzuatına Uygun Olup Olmadığı:

Vakfın, 1.1.1999-31.12.1999 hesap dönemine ait beyannamelerinin incelenmesi neticesinde kira gelirlerinden alınan Katma Değer Vergilerinin ve

Muhtasar beyannamelerin kanuni süresi içinde ilgili vergi Dairesine verildiği ve vergilerinin süresinde yatırıldığı tespit edilmiştir.

3-HESAP İNCELEMELERİ:

3.1. Vakıf Mal Varlığının ve Gelirlerinin İlgili Mevzuatta Belirtilen Miktarlarda Olup Olmadığı, Bunların Amacına Uygun Olarak Tahsis Edilip Edilmediği:

Münhasıran eğitim faaliyetinde bulunan vakfın mal varlığı raporun 1.5-Vakfın Mal Varlığına İlişkin Bilgiler bölümünde görüleceği üzere TL. olduğu ve asgari yıllık geliri 1999 yılı gelir tablosunda görüleceği üzere;

Bağış ve yardımlar :- TL.

Kira Gelirleri :- TL.

Toplam Gelir :- TL.

olduğu ve bu tutarların 1999 yılı için 48. seri numaralı KVK. Genel Tebliğinde belirlenen esaslara göre aşağıda düzenlenmiş tabloda görüleceği üzere asgari mal varlığında- TL. ve yıllık gelirden ise;- TL. değerlerden büyük olduğu tespit edilmiştir.

Vakıf vergi muafiyeti için asgari mal varlığı ve yıllık gelire ait tablo:

YIL	Y.D.O.	MAL VARLIĞI	YILLIK GELİR
1995	99,5		
1996	72,8		
1997	80,4		
1998	77,8		
1999	52,1		

Vakfın gelir tablosunda görüleceği üzere genel yönetim giderleri vakıf ge-

lirleri olan- x % 20 =- TL.nın altında;
.....- TL. olduğu tespit edilmiştir.

Vakfın Amacına Yönelik Harcamaları :

Gelir tablosunda amaca yönelik giderler:	 TL.
Bilanço ÇAĞDAŞ Kolejine yönelik harcama:	 TL.
Toplam Harcama:	 TL.

*** Gelir Tablosundaki amaca yönelik giderler:**

Verilen Burslar =..... TL.

Yapılan sosyal yardımlar =..... TL.

Amaca Yön.Gider.Toplamı = TL.

*Bilanço Kolej hesabına yapılan harcama = TL.-.....TL.-= TL.

Yukarıda hesaplamada görüleceği üzere vakfın amacına yönelik harcamaları gelirinin % 80'nin üzerinde gerçekleşmiştir.

3.2. Vakıf Faaliyet Konusunun İlgili Mevzuatta Sayılan Konulardan Olup Olmadığı. Fiilen Amacına Uygun Olarak Faaliyet Gösterip Göstermediği:

Vakıf faaliyet konusu olan münhasıran eğitim faaliyetinde bulunduğu ve fiilen amacına uygun olarak faaliyet gösterdiği tespit edilmiştir.

3.3. Münhasıran Eğitim Konusunda Faaliyette Bulunan Vakfın Vergi Muafiyet Talebinden Önce Kurulduğu Tarihi Takip Eden Yılbaşından İtibaren ve Sağlık 1 Tam Yıl Faaliyette Bulunup Bulunmadığı:

Münhasıran eğitim konusunda faaliyet gösteren vakıf tarihinde tescil edilmiş ve kurulduğu yılı takip eden yılından itibaren beş tam yıl geçtikten sonra yılında Bakanlar Kurulundan vergi muafiyet belgesi almıştır.

3.4. Vakfın Eğitim Tesislerinin En Az % 10 Kapasitenin Yetenekli, Ancak Maddi İmkanlardan yoksun öğrencilere Tahsis Edilip Edilmediği:

Vakfın eğitim tesislerinin en az % 10 kapasitesinin yetenekli, ancak maddi imkanlardan yoksun öğrencilere tahsis edildiği tespit edilmiştir.

3.5. Vakıf Yatırımlarının "Yatırım Teşvik ve Yatırım İndirimi Belgesi" ne Bağlanıp Bağlanmadığı:

Vakıf yapmış olduğu okul yatırımları için yatırım teşvik ve yatırım indirimi belgesine bağlamadan yaptığı tespit edilmiş olup iktisadi işletmeleri yatırım indiriminden yararlanmamıştır.

4- SONUÇ:

1992 yılından beri muafiyeti devam eden "..... TL." nın 1999 yılı hesapları ile fiili durum ve muhasebe kayıtları ve belgeleri, ilgili mevzuat ile 12.5.1990 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununun 3 numaralı tebliğ ve 48 seri numaralı Kurumlar Vergisi genel tebliğindeki açıklamalar doğrultusunda incelenerek;

1. Vakfın incelenen, 1999 dönemine ilişkin defter ve belgelerinin gerçek ve kayıtlarının doğru olduğu,
2. Vakfın 1999 yılında elde ettiği brüt gelirlerinden yönetim ve idame giderleri için yapılan harcamaların % 20,lik yasal nispete uygun bulunduğu,
3. Vakfın amacına yönelik harcamaların ise 1999 yılında elde edilen brüt gelirlerin % 80'lik yasal nispete uygun olduğu,
4. Vakfın 1999 yılındaki faaliyeti esnasında, muafiyet şartlarını koruduğu ve KVK.'nın 7/15 inci maddesine göre vergi muafiyetinin devam etmesi gerektiği,

Sonucuna Varılmıştır.

Yeminli Mali Müşavir

.....

EK 2: ÖRNEK VAKIF KURULUŞ SÖZLEŞMESİ

..... VAKFI

VAKIF SENEDİ

BAŞLANGIÇ:

Bu vakıf senedinin altında adları ve adresleri yazılı gerçek ve tüzel kişiler tarafından Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre bir vakıf kurulmuştur.

VAKFIN ADI :

Madde 1- Vakfın adıVakfı'dır.İş bu resmi senette sadece vakıf denilecektir.

(Kamu kurum ve kuruluşlarında kurulan vakıflar, o kamu kurumunun ve kuruluşunun ismini alamaz.)

VAKFIN MERKEZİ :

Madde 2- Vakfın merkezi İliİl-
çesinde olup, adresi.....'dir.

İlgili mevzuat çerçevesinde vakıf yönetim kurulu kararı ve yetkili makamlardan izin almak Kaydıyla yurt içinde ve dışında şube ve temsilcilikler açılabilir.

VAKFIN GAYESİ :

Madde 3- Vakfın topluma vermek istediği hizmetler bu bölümde belirtilcektir.

(Vakfın gayesi vakıf senedinde tereddütlere sebebiyet vermeyecek şekilde açık olarak belirtilmelidir. Bu bölümde faaliyetlere yer verilmez.)

VAKFIN GAYESİNİ GERÇEKLEŞTİRMEK İÇİN YAPABİLECEĞİ İŞ VE İŞLEMLER :

Madde 4- Vakıf gayesine ulaşmak için yasal sınırlamalar dışında, miktar ve değeri kısıtlanmamış taşınır ve taşınmaz mallara bağış, vasiyet, satın alma ve kiralama suretiyle sahip olmaya ve kullanmaya, vakıflara ilişkin yasa hükümleri uyarınca sahip olduklarını satmaya, devir ve ferağ etmeye, gelirlerini almaya ve harcamaya, vakıf mal varlığına giren bir ya da birden çok taşınmaz mal veya gelirlerini bir ya da birçok kez yatırımda kullanmaya, vakıf amaç ve hizmet konularına aykırı olmamak koşulu ile yapılacak bağış ve vasiyet, satın alma ve diğer yollarla mal ettiği taşınır ve taşınmaz malları ve paraları yönetim ve tasarrufa, menkul değerleri almaya ve vakfin amacı doğrultusunda bunları değerlendirip satmaya, vakfin amaçlarına benzer çalışmalarda bulunan yurtiçi ve yasal izin alındığında yurtdışındaki vakıflar, gerçek ve tüzel kişiler, kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yapmaya, bunlardan yardım almaya, bu yardımı sağlamak için anlaşmalar yapmaya, taşınmaz malların irtifak, intifa, sükna, üst, rehin, ipotek gibi mülkiyetin gayri ayni haklarını kabule, bu hakları kullanmaya, olan ya da olacak gelirleri ile kuracağı sözleşmeler için taşınır ve taşınmaz malların rehin ve ipotegi dahil her türlü güvenceleri almaya, geçerli banka kefaletlerini kabule, vakfin amaç ve hizmet konularını gerçekleştirmek için gerektiğinde ödünç almaya, kefalet, rehin, ipotek ve diğer güvenceleri vermeye, vakfin amaç ve hizmet konularına uygun olarak yürütülen ve yürütülecek projelerden ve her türlü çalışmalardan gelir elde etmeye ve vakfa gelir sağlamak amacı ile olağan işletme ilkelerine göre çalışacak iktisadi işletmeler, ortaklıklar kurmaya, kurulu olanlara iştirake, bunları doğrudan işletmeye ya da denetim altında bir işletmeciye işlettirmeye, vakfin amaç ve hizmet konularından birinin ya da tümünün gerçekleştirilmesi için yararlı ve gerekli görülen girişim, tasarruf, mal edinme, inşaat ve benzeri sözleşmeleri yapmaya Türk Medeni Kanunu'nun 46'ncı maddesinde belirtildiği üzere izinli ve yetkilidir. Vakıf bu yetki ve gelirlerini 903 sayılı Kanunla yasaklanan maksatlarla kullanamaz.

(Bu bölümde başka gayeler ile ifası imkansız iş ve eylemlere yer verilemez.)

VAKFIN MALVARLIĞI :

Madde 5- Vakfın kuruluş malvarlığı kurucular tarafından vakfa tahsis edilmiş olan'dır

(Nakit dışında tahsis edilen menkul ve gayrimenkullerle ilgili bilgiler ve değerleri bu bölümde belirtilecektir.)

Kuruluş malvarlığı, vakfın kurulmasını müteakip,malvarlığına yapılacak ilavelerle arttırılabilir.

VAKFIN ORGANLARI :

Madde 6- Vakfın organları aşağıda gösterilmiştir :

- a-) Genel Kurul
- b-) Yönetim Kurulu
- c-) Denetim Kurulu

GENEL KURUL :

Madde 7- Vakıf genel kurulu üye ve temsilcilerden (delege) oluşur.

GENEL KURULUN GÖREV VE YETKİLERİ :

Madde 8- Genel kurul vakfın en yüksek karar organıdır. Genel kurulun görev ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir.

- a-) Yönetim kurulunu seçmek.
- b-) Denetim kurulunu seçmek.
- c-) Vakıf yönetim kurulunca hazırlanan faaliyet raporu ile denetim kurulu raporlarını görüşüp incelemek, yönetim kurulunun ibrası konusunda karar vermek.
- d-) Yönetim kurulunca hazırlanacak vakıf iç mevzuat tasarılarını aynen veya değiştirerek karara bağlamak.

e-) Yönetim kurulunca hazırlanacak yıllık bütçe tasarılarını aynen veya değiştirerek kabul etmek.

f-) Yönetim ve denetim kurulu üyeleri huzur hakkı verilip verilmeyeceğini, verilecekse miktarını belirlemek.

g-) Gerektiğinde vakıf senedinde ilave ve değişiklikler yapmak.

h-) Vakıf faaliyetleri konusunda genel politikaları belirlemek.

Vakıf genel kurulu, yönetim kurulunun tamamını veya bir kısmını herhangi bir zamanda, 903 sayılı kanunun uygulanmasını gösterir tüzük hükümleri itibari ile azil sebeplerin oluşması halinde, mahkemenin vereceği azil kararını beklemeden görevden alabilir.

GENEL KURULUN TOPLANTI ZAMANI, TOPLANTI VE KARAR NİSABI :

Madde 9- Genel Kurul toplantı zamanı Resmi Gazete ile en yüksek bas-
kı yapan mahalli gazete ilan edilir. Genel kurulun ilk toplantısı, vakfın tes-
cilini müteakip bir ay içinde yapılır. Vakıflar Genel Müdürlüğü temsilcisi-
nin vakıf genel kurul toplantısında hazır bulunması zorunludur. Temsilci
bulunmasıyla ilgili olarak Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce belirlenecek
miktarla ödeme vakıf tarafından yapılır.

Genel kurul , yönetim kurulunun çağrısı ve hazırladığı gündem doğrultu-
sunda her yıl olağan olarak ;

a-) Bilanço ve çalışma raporlarının onaylanması konularını görüşmek üze-
re şubat ayı içinde,

b-) Bütçe ve çalışma raporlarının onaylanması ile, seçimlerin yapılmasına
ilişkin konuları görüşmek üzere kasım ayı içinde toplanır.

Genel kurul ayrıca yönetim kurulunun gördüğü lüzum üzerine veya genel
kurul üyelerinin en az üçte birinin yazılı olarak yönetim kurulundan talep-
te bulunmaları olağanüstü olarak toplanabilir.

Olağan ve olağanüstü toplantılarda, ilan olunan gündemde yer almayan

konular görüşülemez. Ancak, olağan toplantıda divanın teşkilinden hemen sonra, hazır bulunanların en az onda birinin yazılı önerisi ile; vakıf üyeleri ile vakfa yükümlülük ve sorumluluklar yükleyecek, senet değişikliği, ödeneklerin arttırılması gibi konular dışında gündeme maddi ilavesi mümkündür.

Toplantı tarihi, yeri, saati ve gündemi, toplantı gününden en az 7 (yedi) gün önce en yüksek baskı yapan mahalli gazete ile ilan edilir. Ayrıca vakıf temsilcisi ve üyelere ulaşacak şekilde taahhütlü mektupla bildirilir.

Genel kurul üye tamsayısının yarısından bir fazlası ile toplanır. Çoğunluk sağlanamadığı takdirde toplantı bir hafta sonra aynı gün ve saatte aynı yerde yapılır. Bu ikinci toplantıda nisabı, üye tamsayısının üçte birinden ($1/3$) az olamaz.

Genel kurul karar yeter sayısı ise, toplantıya katılanların yarıdan bir fazlasıdır. Oyların eşit olması halinde, divan başkanının oyu iki oy sayılır. Oylamanın ne şekilde yapılacağı ayrıca karara bağlanır.

Her üyenin ve delegenin tek oy hakkı vardır. Toplantıya gelemeyecek üye, Genel kuruldan bir başka üyeyi vekil tayin edebilir. Bir şahısta birden fazla vekalet toplanamaz.

Vakıf senedinde yapılacak değişiklik, düzeltme veya ilaveler için karar yeter sayısı, üye tamsayısının üçte ikisidir.

YÖNETİM KURULU :

Madde 10- Vakıf yönetim kurulu, genel kurulca iki yıllığına seçilecek (5 ila 9) asil ve (.....) yedek üyeden oluşur. Yönetim kurulu üyelerinden çoğunluğunun genel kurul üyesi olması zorunludur. Çoğunluk oluşturmak şartıyla vakıf dışından kişilerin seçilmesi mümkündür. Yönetim kurulunun ilk toplantısında başkan, başkan vekili ve muhasip üye seçilerek görev taksimi yapılır. Görev süresi bitmeden herhangi bir sebeple yönetim kurulu üyeliği sona eren üyelerin yerine, sırasına göre yedek üyelere biri göreve çağrılır.

Yönetim kurulu ayda en az bir kere toplanır. Geçerli mazereti olmadan arka arkaya () toplantıya katılmayan yönetim kurulu üyesi, bu görevden çekilmiş sayılır.

Toplantı yeter sayısı () olup, kararlar mevcudun çoğunluğu ile alınır. Oyların eşit olması halinde başkanın oyu iki oy sayılır. Alınan kararlar noter tasdikli karar defterine yazılarak imzalanır.

YÖNETİM KURULUNUN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI :

Madde 11- Yönetim Kurulu, vakfın idare ve icra organıdır.

Bu sıfatla yönetim kurulu :

- a-) Vakfın gayesi doğrultusunda her türlü kararı alır ve uygular.
- b-) Genel kurulca belirlenen genel politikalar ışığında, vakıf faaliyetlerinin düzenli ve verimli olarak yürütülmesini sağlar. Bu bağlamda gerekli iç mevzuat tasarılarını hazırlar ve genel kurulun onayına sunar.
- c-) Vakıf, malvarlığının değerlendirilmesi ve yeni mali kaynaklara kavuşturulması hususunda gereken çalışmaları yapar.
- d-) Vakıf tüzel kişiliği adına, bütün gerçek ve tüzel kişilerle hukuki mali ve sair konularda gerekli girişimlerde bulunur ve işlemler yapar.
- e-) Görev yetki ve sorumlulukları açıkca önceden belirlenmek kaydıyla vakfa müdür atar, vakıf genel sekreterliği veya benzeri yardımcı birimler oluşturulabilir, gerektiğinde görevlerine son verilir.
- f-) Vakıfta istihdam edilecek personeli belirler, atamasını yapar, ücretlerini tayin eder, gerektiğinde işlerine son verir.
- g-) İlgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, yurt içinde ve yurt dışında şube ve temsilcilikler açılmasına ve açılmış olanların kapatılmasına karar verir, bu hususta gereken işlemleri yapar,
- h-) Vakfa önemli hizmetleri geçen kişileri genel kurula teklifte bulunur.
- i-) Vakfın muhasebe işlerini takip ve kontrol eder, hesap dönemi sonunda gelir-gider cetveli ve bilançolarının düzenlenerek ilgili idareye gönderilmesini ve ilanını sağlar.

j-) Genel kurulun kabul ettiği yıllık bütçeyi uygular.

k-) Genel kurul toplantıları ile ilgili hazırlık işlemlerini yerine getirir.

1-) Genel kurul toplantılarında, döneme ait vakıf faaliyet raporunu ibraya sunar.

m-) İlgili mevzuat ile vakıf senedi ve vakıf iç mevzuatının gerektirdiği diğerk görevleri yapar.

VAKFIN TEMSİLİ :

Madde 12- Vakfı yönetim kurulu temsil eder. Yönetim kurulu bu temsil yetkisini yönetim kurulu başkanı ve başkan yardımcılara devredebilir. Yönetim kurulu, genel veya belli hal ve konularda, belirteceği esaslar dahilinde kendi üyelerinden bir veya birkaçını, yetkili memur veya memurlarından herhangi bir veya birkaçını, temsilci veya temsilciliklerini, herhangi bir sözleşmeyi akdetmeye, mukavele, hukuki belge veya senedi vakıf nam ve hesabına tanzim ve devretmeye de yetkili kılabilir.

DENETİM KURULU :

Madde 13- Denetim kurulu, genel kurul adına vakfın faaliyet ve hesaplarını denetlemek için kurulmuş bir organdır. Denetim kurulu, genel kurulca kendi içinden ve çoğunluk oluşturmamak üzere dışarıdan iki yıl için seçilecek (3 ila 5) kişiden oluşur. Ayrıca () yedek üye seçilir. Herhangi bir sebeple ayrılan asil üye yerine yedek üye göreve çağrılır.

Denetim kurulu, incelemelerini tüm defter, kayıt ve belgeler üzerinde yapar. Vakıf hesapları yeminli mali müşavirler tarafından da tasdik edildikten sonra hesap dönemi itibari ile düzenlenecek rapor, genel kurul toplantısından en az on beş gün önce genel kurula gönderilmek üzere yönetim kuruluna verilir.

HUZUR HAKKI :

Madde 14- Yönetim ve denetim kurulu üyelerine huzur hakkı veya ücret verilip verilmeyeceğini, verilecekse bunun miktarını genel kurul belirler.

VAKFIN GELİRLERİ :

Madde 15- Vakfın gelirleri aşağıda gösterilmiştir:

- a-) Vakfın amacına uygun her türlü şartlı –şartsız bağışlar ile yardımlar.
- b-) Vakıf faaliyetlerinden elde edilecek muhtelif gelirler.
- c-) İktisadi işletmeler, iştirakler ve ortaklıklardan sağlanacak gelirler.
- d-) Vakıf menkul ve gayri menkulleri ile diğer varlık ve haklarının değerlendirilmesi ile sağlanacak gelirler.

VAKFIN GELİRLERİNİN TAHSİS VE SARF EDİLECEĞİ YERLER :

Madde 16- Türk Medeni Kanunu'nda değişiklik yapan 903 sayılı Kanun'un 4'ncü maddesi ile, bu kanunun uygulamasını gösterir Tüzüğü'nün 37'nci maddesi hükmü uyarınca ;

Vakfın yıllık gelirlerinin %20'si yönetim ve yönetimi sürdürme giderleri ile ihtiyat ve vakıf malvarlığını arttıracak yatırımlara, %80'i ise vakıf amaç ve konuları doğrultusunda tahsis ve sarf olunur.

RESMİ SENET DEĞİŞİKLİĞİ :

Madde 17- Vakıf senedinde yapılacak değişiklikler yönetim kurulunun veya genel kurul üyelerinin en az beşte birinin (1/5) yazılı teklifi ile, genel kurul üye tamsayısının en az üçte ikisinin (2/3) onayı ile yapılır.

VAKFIN SONA ERMESİ :

Madde 18- Vakfın herhangi bir sebeple sona ermesi halinde vakfın malvarlığı amaç ve hizmet konuları vakıf senedinde adı belirtilmek şartıyla konusuna en yakın olan bir başka vakfa devredilir.

Vakfın feshi, ancak yönetim kurulunun veya genel kurul üye tamsayısının en az yarısından en az bir fazlasının yazılı teklifi ve genel kurul üye tamsayısının üçte ikisinin (2/3) onayı ile mümkündür.

VAKIF KURUCULARI:

Madde 19- Vakıf kurucularının adı, soyadı, ikametgah ve uyrukları ile vakfa özgüledikleri mali değerler aşağıda gösterilmiştir.

1.
2.
3.
4.
5.

GEÇİCİ HÜKÜMLER :

Geçici Madde 1- Vakfın ilk geçici yönetim kurulu, aşağıda adları yazılı üyelerden oluşmuştur.

1.
2.
3.
4.
5.

Geçici yönetim kurulu vakfın tescil tarihinden itibaren en geç 1 (bir) ay içinde genel kurulu toplantıya çağırmakla yükümlü olup, bu süre içinde senette belirtilen görev ve yetkilerine haizdir.

Geçici Madde 2- Vakfın tescili için gerekli tüm işlemleri yapmak üzere yetkili kılınmıştır.

EK 3 : ÖRNEK MÜKTEZA

T.C.

BAŞBAKANLIK

Vakıflar Genel Müdürlüğü

SAYI: B.02.1.VGM.0.12.00.02.174.01.-2

ANKARA

TARİH: .06/02/1992

..... VAKFINA

Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurularak faaliyet göstermekte olan vakıfların mütevelli heyeti, yönetim kurulu vb. gibi sevk ve idare organlarınca alınan kararların yazılmasında noter tasdikli karar defterlerinin kullanılmasına,

Karar defterlerinin kullanımı esnasında ;

1. Kararın yazılmış olduğu bir başka kağıdın karar defteri sayfasına yapıştırma, zımbalama, iliştiirme vb. gibi işlemlere son verilerek yapılmamasına ,
2. Vakfın irade beyanı durumundaki bu kararların karar defterlerinin ilgili sayfasına okunaklı bir şekilde dolmakalemle el yazısıyla yazılmasına,
3. Kararların yazılması esnasında kazıntı ve silinti yapılmaması, değiştirilmek veya silinmek zorunda kalınan kısmın üzeri okunacak şekilde tek çizgi ile çizilerek aynı kalemle yanına, yazıda yer yoksa üst kısmına doğrusunun yazılarak kararı alanlarca paraflanmasına,
4. Karar sayfasındaki "Katılan Üyeler" bölümüne ve kararın altına o kuruldaki bütün üyelerin isimlerinin açılmasına, kararın altındaki isimlerin altına toplantı ve karara katılanlarca imzalanmasına, toplantıya katılmayanların katılmayış nedenlerinin isimlerinin altına yazılmasına (bulunmadı,

izinli, raporlu, görevli gibi) mazeret belgelerinin ayrı bir dosyada muhafaza edilmesine,

5. Toplantıya katıldığı halde alınan karara katılmayanların kararın altına açılan isimlerden sonra karara katılmayıştaki gerekli şerhi yazarak imzalamalarına, karar metnine imza atılmak için açılan isimlerin arasında boşluk bırakılmamasına, kararın yazılması esnasında değişik kalem ve mürekkep kullanılmamasına önemle dikkat edilmesini rica ederim.

GENEL MÜDÜR ADINA

.....

Genel Müdür Yardımcısı

EK 4 : ASLİYE HUKUK MAHKEMESİNE BAŞVURU DİLEKÇESİ ÖRNEĞİ

ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

ANKARA

DAVACI : Vakfı Adına Girişimci Kurul Üyesi

ADRESİ :

DAVALI : HASIMSIZ

DAVA KONUSU : Kuruluşuna Teşebbüs Olmayan Vakfın Tescili.

AÇIKLAMA :

Müteşebbis kurulumuz Türk Vatanı ve Millet uğruna Çanakkale ve çeşitli cephelerde şehit olanlar ile Kurtuluş Savaşında şehit düşenlerin anılarına yeni şehitlikler yaptırmak, mevcut şehitliklerin bakım ve onarımlarını yaptırmak, ve benzeri konularda faaliyetlerde bulunmak üzere adı ile anılmak üzere bir vakıf teşkiline karar vermiş bulunmaktayız.

Vakıf kuruluşu amacıyla Türk Medeni Kanununun vakıflar ile ilgili maddeleri ve 21.08.1970 tarih ve 13586 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulan Vakıflar hakkındaki Tüzük' ün ilgili maddelerine uygun olarak noterden düzenlenme şeklinde vakıf senedi tanzim olunmuştur.

DELİLLER VE YASAL DAYANAK :

Türk Medeni Kanunu, Türk Medeni Kanunu Hükümlerine göre kurulan vakıflar hakkındaki tüzük,

Ankara tarih ve sayı ile tasdikli Düzenleme Vakıf Senedi.

SONUÇ VE İSTEK :

Türk Medeni Kanunu ve ilgili Tüzükte belirtilen şekilde yasal zorunluluklar yerine getirildiğinden yüce mahkememizden vakfımızın tescilini arz ederiz.

Saygılarımızla,

Müteşebbis Heyet adına üye

YARARLANILAN KAYNAKLAR

1. Erkilet ŞABAN.

Vakıflar Ve Derneklerin Vergilendirilmesi. Ankara.1991

2. Kasapoğlu VEDAT.

Türk Vergi Hukukunda Vakıfların Vergilendirilmesi ve YMM Vakıflar Vergi Muafiyeti Tasdik Raporu. Türkiye Muhasebe Uzmanları Derneği Aylık Toplantısı Sirkülü. 13,12,1999 Princess Oteli-Maslak

3. Çağlar ENİS.

Vakıflarda Tek Düzen Hesap Planı Ve Uygulaması. Ankara Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası Yayını No: 13 1996 Ankara.

4. Taş METİN.

Vakıflarda Vergi Muafiyeti Ve Vergi Muafiyeti Tanınan Vakıfların Yükümlülükleri. Yaklaşım Dergisi. Ağustos 1998/68

5. Sağlam NECDET.

Vakıf Mevzuatında Son Değişiklikler Ve Vakıflara Yüklenilen Yeni Sorumluluklar. Yaklaşım Dergisi. Aralık 1998/72

6. 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu

7. 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu

8. 488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu

9. 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu

10. 492 Sayılı Harçlar Kanunu

11. Vakıflar Hakkındaki Tebliğler

12. Türk Medeni Kanunu

13. Av. Suat BALLAR, Yeni Vakıflar Hukuku

T Ü R M O B

**TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ**

(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Gençlik Caddesi No:107 Anıttepe 06570/ANKARA
Tel: 0312. 232 50 60 (10 hat) Faks: 0312.232 50 73

www.turmob.org.tr